

IFJÚSÁG
KUTATÁS
SZOMBATHELY

FÓKUSZCSOPORTOS INTERJÚK KUTATÁSI ÖSSZEFOGLALÓ

Készítette:

Millennium Intézet Alapítvány

Megrendelő:

Szombathely Megyei Jogú Város

Önkormányzata

2016

Tartalom

Fókuszcsoportos interjúk

Fókuszcsoportok kialakítása, személyi összetétel.....	2
Általános tematika	3
A csoportos munka optimalizálása érdekében alkalmazott módszerek:.....	4
Célokhoz rendelt módszerek, eszközök, szakmai elvárások	4
Minőségfejlesztés.....	7
Az interjúk összefoglaló elemzése.....	8
Értékek-elvek.....	8
Problémák.....	10
SWOT.....	18
Összefoglaló fókuszcsoportonként	21
1. Interjú: Munkaadók, főiskolák, hallgatói önkormányzatok - 2016.10.03. 9-12 óra.....	21
2. Interjú: Általános iskolák - 2016.10.03. 14-17 óra	30
3. Interjú: Szervezetek 2016.10.04. 9-12 óra	39
4. Interjú: Középsiskolák 2016.10.04. 14-17 óra	48
5. Interjú: Intézmények 2016.10.05. 9-12 óra.....	58

Javaslatok az interjúk alapján

Tapasztalatok, melyek Szombathely MJV ifjúsággal foglalkozó szervezeteinek fejlesztését támogatják.....	68
Tapasztalatok, melyek Szombathely MJV Középtávú Ifjúsági Konceptiójának elkészítését támogatják	69
Adalékok a helyzetelemzéshez:	69
Adalékok az értékek/elvek részhez	70
Stratégiai irányok:	71
Tapasztalatok, melyek Szombathely MJV Középtávú Ifjúsági Konceptiójának Cselekvési tervét támogatja	72

Mellékletek

Jelenléti ívek

Az interjúk során használt feladatlapok

Fókuszcsoportos interjúk

Fókuszcsoportok kialakítása, személyi összetétel

A Millennium Intézet Alapítvány Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzatának pályázatán nyerte el egy fókuszcsoportos módszerrel történő kutatás elvégzését. A kutatás során a szombathelyi 13-30 korosztály demográfiai jellemzőit bemutató, szükségleteit felmérő elemzéshez kapcsolódva olyan, fókuszcsoportos technikával készült kutatási eredményeket kell megfogalmazni, amelyek segítségével megalapozható Szombathely Megyei Jogú Város önkormányzatának ifjúságpolitikai koncepciója.

A vizsgálat tartalmi elemeinek kialakítása szoros együttműködésben és többszöri egyeztetéssel történt az önkormányzat képviselőivel.

A fókuszcsoportok kialakítására, lebonyolítására két lehetséges megoldás körvonalazódott. Az egyik szerint a csoportok legyenek vegyesek, oly módon, hogy a fiatalokkal kapcsolatban lévő szereplők (intézmények, szervezetek, stb.) mindegyike delegáljon képviselőt a megtartandó beszélgetésekre. A csoportok létszámát módszertani okokból tizenöt főben maximáltuk. A tervezett interjúk tematikájukban lettek volna speciálisak (munkavilága, szabadidő és szervezetek, szabadidő és intézmények).

A másik forgatókönyv szerint a fentebb említett tematikákhoz köthető „organizációk” képviselői egy-egy homogén csoportba lennének meghívva, de az interjúk tematikája, felépítése egyforma az összes beszélgetésen.

Ahogy az önkormányzat munkatársaival együttműködve elkezdődött a lehetséges interjúalanyok összegyűjtése, hamar kiderült, hogy a tervezett létszám maximuma miatt szűrni, válogatni kell a résztvevők közt, vagy az első módszert elvetve a fókuszcsoportok számát növelve a lehető legnagyobb merítési bázist elérve kell előkészíteni a munkát. Végül ez utóbbi utat jártuk be. A többé-kevésbé homogén csoportok a várakozáson felüli mértékben tudtak együttműködni, sőt nem szándékolt hatásként a szünetekben gyakran került sor kapcsolatépítésre is.

Az öt fókuszcsoport a következő lett:

- Munkaadók, felsőoktatás
- Általános iskolák
- Szervezetek
- Középiskolák
- Intézmények

A meghívottak listájának előkészítésekor arra figyeltünk, hogy a kutatás érdekében a lehető legnagyobb spektrumot tudjuk a közös munkába bevonni, így került meghívásra az első csoportba kis foglalkoztatókat képviselő megyei kereskedelmi és iparkamara, vagy a felsőoktatási intézmények hallgatói önkormányzatai. Mind az általános, mind a középiskolák esetében igyekeztünk elérni a bármely szempontból speciálisnak számító intézményeket. Nagy öröm volt, hogy az iskolai fókuszcsoporthoz munkájába bekapcsolódtak a városi diákönkormányzat képviselői is. A szervezetek interjújára meghívottak jól reprezentálták a város színes egyesületi életét. A meghívott intézmények egy része a fiatalok számára szolgáltató zömmel önkormányzati fenntartású létesítmény, más része olyan közfeladatot ellátó szervezet, amelynek van ifjúsági referense.

Az alapítvánnyal kötött vállalkozói szerződés szerint minden fókuszcsoporthoz külön-külön kell beszámolót készíteni, továbbá el kell készülnie egy összefoglaló elemzésnek is. Az öt fókuszcsoporthoz beszélgetés során használt azonos interjú szerkezet logikus következménye az azonos elemzési rendszer.

A város ifjúsági koncepciójához használható megállapításokat a beavatkozási szintek szerint csoportosítva külön fejezetekben összegeztük.

A fókuszcsoporthoz készítéskor használt segédanyagok, dokumentumok a tanulmány mellékletében találhatóak.

Általános tematika

A fókuszcsoporthoz, a strukturált egyéni és (kis)csoportos interjú módszertanára épültek. A komplex célrendszer kialakításában irányadó volt a „67568-11/2016. ikt.sz. Vállalkozói szerződés” tartalma:

- a) Megismerni/megismertetni a „Szombathelyi ifjúság (13-30 éves korosztály) demográfiai jellemzőiről és szükségleteiről készített tanulmány főbb eredményeit, módszertanát.
- b) Bemeneti információkat adni:
 - a. az ifjúságot érintő városi szolgáltatások szervezeti működéséről/fejlesztéséről,
 - b. az ifjúsági koncepció elkészítéséhez,
 - c. az ifjúsági koncepció cselekvési tervének elkészítéséhez.

A csoportos munka optimalizálása érdekében alkalmazott módszerek:

- „Jégtörés” – indító körkérdés – szakmai névjegyek elmondása, és egy (kacsa) csoportképről, a különböző csoport-szerepű/dinamikájú egyedek közül egy szimpatikus kiválasztása;
- Elvárások rögzítése flipcharton, kezdetekor és ennek visszanezése záráskor;
- Előre rögzített 90 perces munkaidő blokkok és szünet – pogácsa, kávé, tea, víz már érkezéskor a teremben, folyamatosan elérhető. A szünet az informális kapcsolatháló bővítését (cím, elérhetőség cserék) is szolgálta;
- Kollektív alkotás – a szünet zárása, átvezetés a további munkába - a lineáris, többszöri átcsatolású kommunikáció hibáinak modellezése és a fókuszcsoporton készült egyéni/kiscsoportos szellemi termékek és a kész koncepció viszonyának szimbolikus bemutatása;
- Kiscsoportok személyi összetételének, típusfeladatonként történő átstrukturálása, annak érdekében, hogy a fókusz-csoport tagok minél jobban megismerhessék egymást.

Célokhoz rendelt módszerek, eszközök, szakmai elvárások

1.) Megismerni/megismertetni a „Szombathelyi ifjúság (13-30 éves korosztály) demográfiai jellemzőiről és szükségleteiről” készített tanulmány eredményeit, módszertanát.

Ehhez a célhoz három módszert rendeltünk:

- a) előzetes tájékoztatás (a meghívóhoz csatoltan) a tanulmány vezetői összefoglalója,
- b) az adott fókuszcsoporthoz igazított tartalmi összefoglaló frontális bemutatása (prezentáció – ppt-diasorozat);
- c) közös megbeszélés – tisztázó kérdések, majd eredmények közös értelmezése.

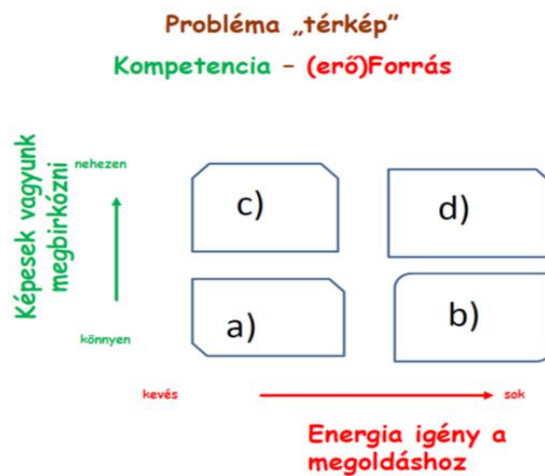
Szakmai elvárás: A fókuszcsoport résztvevőinek legyen egységes ismeretanyaga az adatgyűjtésről és elsődleges adatelemzésről, vagyis a Szombathelyi ifjúság (13-30 éves korosztály) demográfiai jellemzőiről és szükségleteiről.

2.) Bemeneti információkat adni:

- az ifjúságot érintő városi szolgáltatások szervezeti működéséről, fejlesztésének lehetőségeiről,
- az ifjúsági koncepció elkészítéséhez,
- az ifjúsági koncepció cselekvési tervének elkészítéséhez.

Ehhez az összetett célhoz is három módszert rendeltünk:

- a) Detektált problémák – megadott szempont rendszer szerinti – bemutatása. Egyéni írásos munka előre elkészített „*problémabemutató feladatlapon*”, három kiscsoportban párhuzamos feldolgozás (formai megfelelés, tartalmi súlyozás) és teljes csoport előtt, a legjobban sikerült és legfontosabb prezentációja, majd az összes leírt probléma tematizálása (a meglévő kompetencia és forrásigény szempontjából, kicsi-nagy spektrumban négy cellába).

Szakmai elvárás: Ez a szolgáltatások szempontjából detektált problémák feltárását és az egységes szempontok az összehasonlíthatóságukat szolgálta, mely elsősorban bemenetet ad a működés megismeréséhez és a szervezetfejlesztéshez. Másodlagosan támpontot nyújt a koncepció helyzetértékelési részéhez és a cselekvési terv akcióinak megtervezéséhez is.

- b) NIS (Nemzeti Ifjúság Stratégia) elveinek egyéni sorrendbe állítása és kiegészítése – egyéni „*elvek feladatlapon*” egyéni munkában.

Szakmai elvárás: A statisztikai véleményösszegzés többségi súlyozásának módszertani demonstrálása. Adatgyűjtés, hogy a NIS-ben rögzített, fontossági sorrendet is tükröző elvekhez képest van-e eltérés, hangsúly eltolódás a különböző fókuszcsoporthoz nézőpontjai között, illetve van-e szombathelyi specifikum az országoshoz képest. Ez elsősorban a koncepció elvek fejezetéhez ad bemeneti információt. Másodsorban a jövőképhez, a fő cselekvési irányok kijelöléséhez, valamint a célzott kommunikációhoz ad támpontot.

A Nemzeti Ifjúsági Stratégia az alábbi, rövid értelmezéssel is ellátott elvekre épít: (a zárójeles kis betűk az általunk használt ABC sorrendben elfoglalt helyét mutatja, „elvek feladatlapon”)

1. **(a) Beágyazódás és részvétel:** Az ifjúsági korosztályok tagjai és közösségeik, szervezeteik kiemelt társadalmi kohéziós erőt jelentenek a településeken, a régiókban és országos szinten, egyenrangú résztvevői, alakítói a róluk szóló döntéseknek.
2. **(d) Szolidaritás és felelősség:** Egy életképes társadalom nem mondhat le az öngondoskodásról, ugyanakkor szereplői nemcsak önmagukért, hanem nehezebb helyzetben lévő embertársaikért is felelősek.
3. **(b) Érvényesülés és értékteremtés:** Az ifjúság új értékek hordozója, teremtője, jelentős társadalmi erőforrás, érvényesülése a társadalmi értékmegújulás alapja.
4. **(e) Szubszidiaritás és transzparencia:** Az ifjúságpolitikában a döntések átláthatóak, nyilvánosak kell, hogy legyenek, és a lehető legközelebb kell, hogy megszülessenek a döntés terheit viselőkhöz.
5. **(c) Önállóság és fejlesztés:** A harmadlagos szocializációs közeg kapcsán és a reszocializációs helyzetekben a közeg szereplőinek közös felelőssége van abban, hogy az ezt kezelni képes „kritikus tömeget” elérő erőforrásokat biztosítsa.

- c) SWOT elkészítése, „SWOT feladatlap” kitöltése. Az egyes kvadránsokhoz rendelt négy kics csoportban folyó közös, párhuzamos munka, majd prezentáció az egész csoport előtt; a párhuzamosságok kiszűrése, kiegészítések, véglegesítés.

Szakmai elvárás: Elsősorban a koncepció SWOT fejezetéhez ad profilspecifikus inputot. Másodsorban további elemzéssel, a stratégiai irányokat (pilléreket) is kijelöli, miközben a szervezetfejlesztés és cselekvési terv megalapozását is szolgálja.

A SWOT másodlagos elemzésének fő irányvonalai:

Az erősségek és lehetőségek metszete a fejlesztési irányokat körvonalazva, az innovációs lehetőségeket irányaira mutat rá. Amíg a gyengeségek és veszélyek metszete az azonnali beavatkozások szükségességére addig a veszély és lehetőség metszete a koordinációs feladatokra hívja fel a figyelmet. A gyengeség és erősség metszete a preventív lehetőségeket írja körül.

A másodlagos elemzés lehetséges kérdései:

- Melyik erősségünk melyik lehetőség megvalósulását segíti?
- Melyik gyengeségünk melyik lehetőség megvalósulását gátolja?
- Melyik erősségünk segít, hogy a veszélyt elhárítsuk?
- Melyik gyengeségünk akadályoz bennünket a veszély elhárításában?

Minőségfejlesztés

- 1) A fókuszcsoporthoz interjúk mindegyikéről foto dokumentáció készült és részleges hangfelvétel (ehhez a jelenléti ív aláírásával a résztvevők hozzájárultak).
- 2) Elvárások rögzítése flipcharton, kezdetekkor és ennek visszánézése záráskor, az így kapott „tetszési”, „elégedettség” kategóriák összesítése, ha szükséges, ezek alapján folyamat korrekció lehetséges.
- 3) A kormányzati stratégiai irányításról szóló 38/2012. (III. 12.) Korm. rendelet szerinti koncepció, stratégia és cselekvési terv értelmezése.

Az interjúk összefoglaló elemzése

Az összefoglaló elemzés elkészítésekor az öt interjú eredményeinek összefogására törekedve jó alkalom kínálkozott arra is, hogy a fókuszcsoportok alkalmával használt módszerek belső szerkezetét is bemutassuk. Így az egyes interjúk tanulságainak bemutatásakor ezeket már csak jelzés szintjén ismétljük meg.

Értékek-elvek

A stratégiai tervezés során fontos, hogy egy kimunkált értékrendszer mentén történjen. A fókuszcsoportos interjú egyik feladatáént az Nemzeti Ifjúsági stratégiában felsorolt alapelveket egy feladatlap formájában ABC sorrendben bocsátottuk a résztvevők elé, kérve őket arra, hogy a felsorolt alapelveket, a saját értékrendszerük szerint súlyozva sorolják be. A feladat része volt, hogy ha van olyan érték, amely a kitöltő szerint még fontos lehet a szombathelyi ifjúság számára, azt tüntesse fel.

A Nemzeti Ifjúsági Stratégia (NIS) az alábbi alapvetésekre épít (a zárójeles kis betűk a mi sorrendünkben elfoglalt helyét mutatja):

1. (a) Beágyazódás és részvétel
2. (d) Szolidaritás és felelősség
3. (b) Érvényesülés és értékteremtés
4. (e) Szubszidiaritás és transzparencia
5. (c) Önállóság és fejlesztés

A táblázat oszlopaiban 1-5-ig az említések helye szerint, betűjelükkel szerepelnek a feladatlapon kapott értékpárok. A táblázat 6. oszlopába a javasolt értékek okozta „többlet” értékek kerültek.

Amikor az értékeket egy táblázatban szemléljük, érdemes figyelembe venni, hogy az egyes beszélgetéseken a résztvevők száma nagyon eltér. A két szélsőérték egymásnak csaknem a duplája; a legkisebb csoportunk a 10.3. délutáni csoport volt a maga nyolc kitöltőjével, míg a legnagyobb 10.05. délelőtti csoport volt, ahol tizenöten vettek részt a közös munkában.

Az egyes értékek az említések gyakorisága szerint, a fókusz-csoportonkénti megoszlásban:

Érték	Első helyen	Második helyen	Harmadik helyen	Negyedik helyen	Ötödik helyen	Hatodik helyen
Beágyazódás, részvétel	3+2+1+2+2 =10 2.	4+2+8+2+8 =24 1.	1+1+3+4+3 =12 2.	1+1+0+3+1 =6 5.	1+2+1+0+0 =4 5.	0
Szolidaritás felelősség	1+0+2+1+2 =6 5	2+2+1+2+2 =9 3.	3+1+6+2+4 =16 1.	2+5+1+1+5 =14 1.	1+0+3+7+2 =13 3.	0
Érvényesülés és értékteremtés	3+3+6+3+7 =22 1.	0+2+2+2+2 =8 4.	1+2+2+2+2 =9 4.	3+1+1+4+3 =12 3.	1+0+2+1+0 =5 4.	0
Szubszidiaritás és transzparencia	0+2+0+3+1 =6 4.	0+1+0+5+1 =7 5.	2+2+1+1+2 =8 5.	1+1+5+3+3 =13 2.	7+2+5+1+6 =20 1.	3
Önállóság és fejlesztés	1+1+2+3+2 =9 3.	4+1+2+2+2 =11 2.	2+2+1+2+3 =10 3.	3+0+4+2+1 =10 4.	0+4+2+4+6 =16 2.	2
Javasolt értékek (zárójelben a csoport, amelyben feljegyzésre került)	közösség és kötődés (3) otthonosság nyitottság (3)			példamutatás fegyelem (3), támogató megtartó intézmények (5)	Jövőbe mutató, és interakciós mód (5)	vélemény-formálás (4)

A leghomogénebb az *érvényesülés és értékteremtés* megítélése tűnik, ez kapta a legmagasabb elsőhelyes választást, és abszolút számban is a második. (A NIS-ben a harmadik értékpátként volt jelölve). A legmagasabb választást igaz második helyen a *beágyazódás és a részvétel* kapta. (A NIS-ben az első helyen szerepelt.) Nagyon egyenletesen oszlik el a *szolidaritás és felelősség* értékei, bár erős a hátra sorolás benne (A NIS-ben a második helyen szerepelt). A *szubszidiaritás és transzparencia*, illetve az *önállóság, fejlesztés*, hátra sorolódott. Ennek oka lehet, hogy ezeket adottságnak veszik, ezért kevésbé sorolták előre.

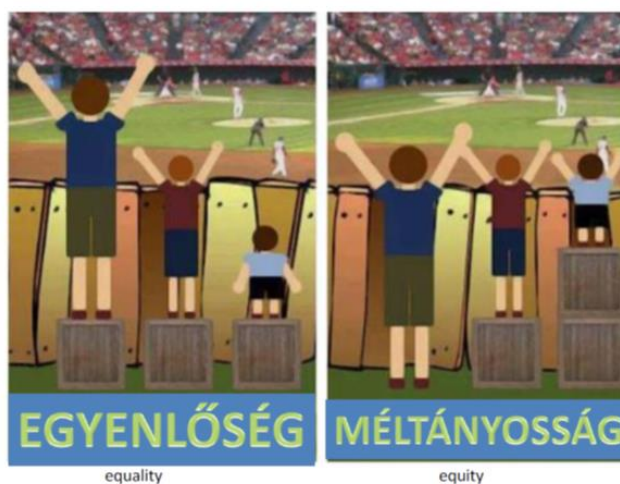
Ha az első választást nézzük akkor, úgy tűnik hogy az individualitás értékei kerülnek előtérbe, viszont ha a város megtartó erejét növelni kellene, akkor erősíteni kell a közösséghez tartozást is mint értéket. Érdekes hogy az önállóság ugyanakkor mennyire „alul értékelt”. Fontos még megjegyezni, hogy az abszolút értékben legtöbb választást (és azt a második helyen) a *beágyazódás és részvétel* kapja. Vagyis az individualitás és a közösségiség egyszerre van jelen.

Az öt fókuszcsoportból háromban kaptunk plusz értékeket. Ezek a következők: A harmadik interjú: 1.) közösség és kötődés (a), 2) példamutatás, fegyelem (d) 3) otthonosság, nyitottság, (a) a negyedik

beszélgetésen: 1.) véleményformálás, (d, a) az ötödiken 1.) támogató megtartó intézmények, (stb.) 2.) Jövőbe mutató és interakciós mód. (b)

Úgy látjuk, hogy a pluszként leírt értékek kivétel nélkül benne foglaltatnak a NIS valamely értékpárjában, zárójelben jeleztük, melyikük melyikben. Fontos azonban ezek figyelembe vétele a városra vonatkozó koncepció értékrendszer hangsúlyainak kialakításakor.

Az interjúk során felvetődött, hogy a városi stratégia elvek, értékek szintjébe bekapcsolható-e az egyenlőség, méltányosság értékpárja. Ezen értékek ifjúsággal foglalkozó intézményrendszerekre történő adaptálása jól kidolgozott, a tartalmi sokszínűség jó lehetőséget nyújt a helyi viszonyok figyelembevételére.

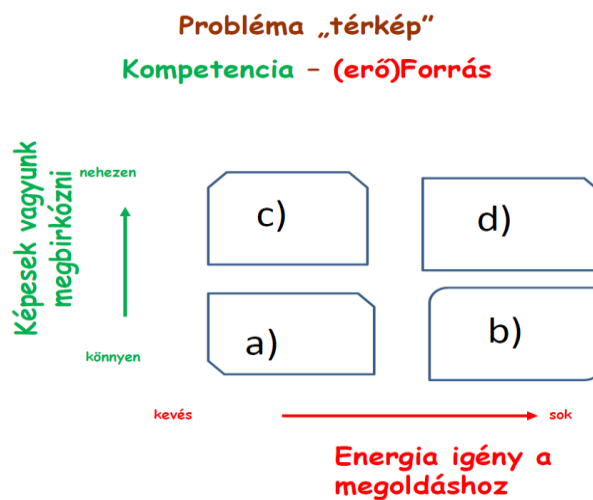
Problémák

A problémák elemzése során az összefoglalóban elemző módon igyekszünk bemutatni a fókuszcsoporthoz használt módszer felépítését. A problémahorizont elemző kialakításához, az egyes csoportok eredményeinek taglalása helyett igyekszünk a problémacsoportokra koncentrálni, azok belső összefüggésrendszerét bemutatni. Másként: nem az egyes problémabokrok pusztá felsorolására, hanem a problémák mögött esetlegesen megbúvó összefüggés rendszer bemutatására vállalkozunk.

A fókuszcsoporthoz módszer egyik erénye, hogy a stratégiai tervezéshez bemenetként olyan információkat tud egy problémahorizont elkészítésével nyújtani, amivel egy majdani koncepció minden szintjét - a stratégiaitól az akcióig bezárólag - képes helyi és aktuális tartalommal feltölteni.

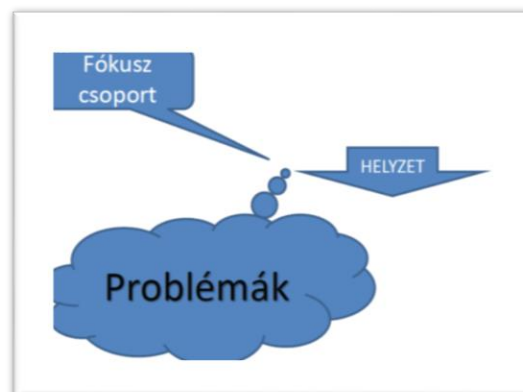
Ezek így nem közhelyszerű megállapítások, hanem a szombathelyi viszonyokra reflektáló tények lesznek, amelyek képesek a döntéshozókat orientálni. Nem mellékes, hogy az érintettektől érkező javaslatok megjelenítése hitelességet szerez a dokumentumnak.

Egy jövőbeni ifjúsági koncepció különböző szintjeihez történő hasznosítást megkönnyíti, ha a problémákat az alábbi ábrán jelzett módon csoportosítva egy kompetencia (erő)forrás mátrixban értelmezzük. A fókuszcsoporthoz ez a besorolás már megtörtént, a csoport kontrollja alatt a probléma címe alapján annak készítője a mátrix egy-egy negyedébe sorolta az adott felvetést.

A módszer nehézségét az okozza, hogy a csoportos interjú folyamán a problémákról gondolatokat egységes fogalmi keretben kell begyűjteni. Ezért célszerű, ha a feladat elvégzése előtt néhány olyan formai és tartalmi instrukció is megbeszélésre kerül, amelynek segítségével még a különböző összetételű csoportokban is nagyjából egy mederbe terelhető a gondolkodás. A közösségi kontroll a nagyjából egységes színvonalat elősegíti, erősíti, ha az egyéni feladatként egy adatlapon leírt probléma kis csoportokban egy második körben korrigálható.

Az alábbi ábrák segítségével történt a probléma fogalmának „hangolása”:

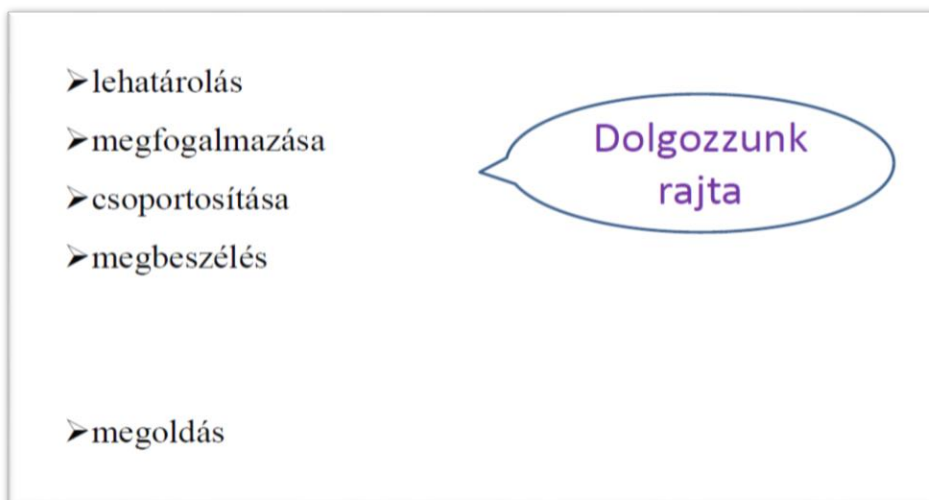

A probléma felvetésének szituációja a fókuszcsoporton egyrészt a „helyzet” készült egy empirikus adatfelvétel, amelynek főbb állításait megismerhették abból a vezetői összefoglalóból, amelyet a meghívó mellékletekén kaptak meg a résztvevők.

Minden fókuszcsoport számára az adott csoport összetételéhez igazított tartalommal bíró kutatási beszámoló készült, amely a bemutatkozó kör végén került hangzott el.

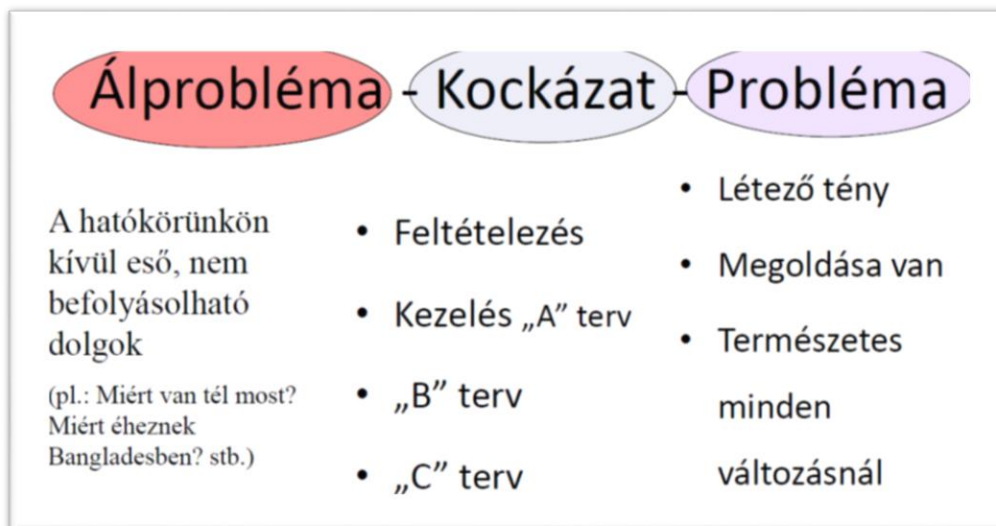
Az ábra a problémakezelés lehetséges stratégiáit mutatja be, és kiemeli a csapatmunka erősségét az egyéb stratégiákhoz képest, ez röviden összefoglalva így hangzik: A probléma ne befolyásoljon, hanem kifejezzen!

A probléma azonosítás és megoldás lépései:

A probléma lehatárolása, ami nélkül nem megfogalmazható a probléma. A probléma megfogalmazása, amely elősegíti a majdani csoportosítást, a mátrixba sorolást. A megoldás szakaszában következhet a megbeszélés az erőforrások és a kompetenciák számbavétele, és végül annak kidolgozása.

A problémák azonosításához fontos szempont, hogy ne álproblémák megoldására feccséljük el az erőforrásokat. Ennek a szempontnak az érvényesüléséhez figyelembe kell venni, hogy az adott probléma miként foglalja magában a létező tényeket, a megoldás lehetséges módjait, irányait. És talán a legfontosabb; hogy a probléma nem valamiféle „rossz”, hanem sokkal inkább minden változás természetes velejárója.

Probléma csoportok:

A kompetencia – erőforrás mátrix, négy alcsoportot alakít ki: A) kevés erőforrás, kis kompetencia; B) kis kompetencia, nagy erőforrás igény; C) kevés erőforrás, nagy kompetencia; D) kevés erőforrás, nagy kompetencia. Az alábbiakat ezeket vesszük sorra a fókuszcsoportos bontásban. Minden alcsoport mögé zárójelbe írtuk a problémák számát.

A) kevés erőforrás, kis kompetencia (problémák száma: 10)

Munka világa	Általános iskolák	Szervezetek	Középiskolák	Intézmények
A nem tanuló vagy dolgozó fiatalokról több információ	Nem jut hely, tér azoknak a szervezeteknek, akik az iskolában tennének a gyerekekért. Rossz az információ áramlás.	Ifjúság mozgás szegény életmódja, motiváció jó példa kellene	Erasmus+ programban való alacsony részvétel	Meg kellene hallgatni a fiatalok elképzeléseit véleményét
A fiatalok aktivitásának hiánya		A fiatalok közösségeinek hiánya	A programok súlyozása a kollégiumokban	Jobb marketinggel a bejáró középiskolások felé is vonzóvá tenni a programokat
		Fiatalok fizikai állóképességének javítása		

A kis erőforrás, kis kompetencia kategóriába került problémák kezeléséhez lényegében a már meglévő infrastruktúra és anyagi erőforrások elégségesek lehetnek, inkább a meglévő kereten belül érdemes javítani a szervezésen, az erőforrás allokáción, a marketingen, a horizontális és vertikális irányú kommunikáción. Az itt szereplő problémákat érdemes akció jellegű feladattá formálni, mert ebben köszön vissza leginkább a szervezeteket jellemző megújulás igény. Érdekes azonban, hogy egy-egy probléma más erőforrás igényű „negyedekben” is visszaköszön.

A problémák nagy része így elhelyezhető egy szervezés/információ/aktivitás tengelyre, másként: nagyobb aktivitást csak jobb szervezés eredményeként elérhető, mozgósítani képes információ eredményezhet.

B) kis kompetencia, nagy erőforrás igény (problémák száma: 6)

Munka világa	Általános iskolák	Szervezetek	Középiskolák	Intézmények
	Nincs idő a diák önkormányzati munkára, sok az egyéb program	Jövőkép hiánya elvándorlás		Az ifjúsági kulturális programoknak a célközönséghez való jobb eljuttatása
	Elvándorlás		Elvándorlás	
	A múzeumok anyagi okok miatt nem elérhetőek a tanulók számára			

Várakozásainkkal ellentétben kis kompetencia, nagy erőforrás igény „negyedbe” került a legkevesebb probléma. Volt olyan csoport, amelyben ez a mező üresen maradt. A kis kompetencia, nagy erőforrás szükséglet (akár) olyan szituációkat takarhat, amelyekben az adott tudások mellett, de többlet forrásokkal mennyire jól működhetne az ifjúsághoz köthető szervezet, intézmény. Vagyis egyfajta hátrásra teremt lehetőséget, ha problémák fő okaként a pénz hiányt jelöljük meg. Azonban az ide sorolt dilemmákat végig olvasva azt látjuk, hogy egyáltalán nem erről van szó. Igaz az is, hogy az ebbe a „negyedbe” sorolt problémák egyetlen logikai szála nem fűzhető fel. Ugyanakkor ezt a csoportot dominálja az elvándorlás problematikája. Az ötből három interjún is előkerült, és az összes problémák felét ez adja. (Azt azonban meg kell jegyezni, hogy a bemutatkozó kört követő orientáló, ráhangoló kutatás ismertetőn minden esetben említésre került egyrészt a népesség fogyás tendenciája, illetve a középiskolák jó teljesítménye kapcsán az a paradoxon, hogy minél jobban teljesítenek egy város középiskolái, annál nagyobb az elvándorlás a megfelelő egyetemi kínálat hiányában.) Az elvándorláshoz kapcsolható a jövőkép hiánya, amely bizonyára nem csillapítja ezt a folyamatot. A programok célközönséghez való eljuttatásának első pillantásra nem ebben a mezőben volna a helye, de az adatlapi leírásában szerepel, hogy új eszközökkel egy új paradigmában kellene ezt megvalósítani. Ennek részeként lehetne egy jobb finanszírozási környezetben az élmény pedagógia egyik legnagyobb lehetőségeként számon tartott múzeum pedagógiát mind szélesebb spektrumon, mind több tanulóhoz eljuttatni. Fontos lenne továbbá az erőforrások olyan áthangolása, amely a programokhoz kapcsolni tudja a diák önszerveződés legautentikusabb formáját a diák önkormányzatot is.

C) kevés erőforrás, nagy kompetencia (problémák száma: 19)

Munkavilága	Általános iskolák	Szervezetek	Középiskolák	Intézmények
Szombathelyi ifjúsági szolgáltatások szervezeti dilemmái	A szolgáltató intézmények, iskolák közti együttműködés és/vagy konkurencia	Kötöttségek nélküli közösségi terek teremtése	mobil eszköztől való függőség lazítása	Program kavalkád koncepció nélkül egymást kioltó, programok, kezdeményezések
Közösségi terek jobb kihasználása, az érdektelenséggel való megküzdés		több generációs családok felbomlása	Az osztályközösségek belüli kommunikáció javítása	Jobb párbeszéd a döntés hozókkal, (a diák önkormányzat funkcióinak újra gondolása)
közösségi aktivitás hiánya		Közösségiség amely értéket közvetít	Az iskolai dohányzás visszaszorítása 2x	Több figyelmet a szakellátásban élő gyermekek felé
Pezsgő egyetemi város hiánya		Egyén számára közösség teremtése		Múzeum pedagógia erősítése a vidéki(!) (mondjuk Szombathely vonzáskörzete iskoláiban)
				Szociálisan hátrányos helyzetű fiatalok a közösségi tereken (kiút kereső, sok konfliktust tapasztalt)
				Magányosan szórakozók világa

A már elemzett két mezőhöz képest a *keves erőforrás, nagy kompetencia* negyedbe sorolt problémák már a pusztán számosság tekintetében is szintet ugrottak. Hiszen az első mezőnek a háromszorosa, míg a másodiknak csaknem a duplája szerepel itt. Ez számunkra azt mutatja, hogy ha valami ebből a rendszerből hiányzik, akkor az nem elsősorban a „pénz”, hanem a „szaktudás”. Itt érdemes megállnunk egy pillanatra. Nem arról van szó, hogy az ifjúsági intézmények szolgáltatásaival baj volna, hiszen ezek megítélése legyen szó mozirol, vagy színházról, általában a város által nyújtott szórakozási, sportolási lehetőségekről, ahogy azt az empirikus kutatás során mértük; **kiváló!**

Ezért nem tudjuk másként olvasni e táblázat adatait, csak úgy, hogy az intézményekben dolgozók egyfajta belső igényét detektáltuk, mely szerint a magasabb kompetencia útján javítható lenne a teljesítmény. Ha végig nézzük a problémákat, akkor azok jobb szervezést-> szervezni tudást, jobb kommunikációt-> kommunikálni tudást (mind horizontális, mind vertikális szinten) jeleznek. Talán nem túlzás kijelenteni, hogy az új tudások tengelyében, az a kíváncsiság fedezhető fel, - ami leginkább a szervezetek fókuszcsoportján domborodott ki: Miként érthető meg a fiatalokat jellemző új típusú közösségiség és annak hiánya, amely motivátlanságot, és motiválhatatlanságot (magányt) hoz?

Egy sok dimeziójú, új módszertani paradigma igényének tartalmi körvonalai sejlettek fel az adatlapokon, amelynek ugyanúgy része – a már más összefüggésben tárgyalt - élmény/múzeum pedagógia, mint a közösségi terek újjá formálásának igénye, a jobb kommunikáció, a fiatalokat is megosztó szociális problémák kezelése.

Az ebbe a csoportba sorolt problémák leginkább a cselekvési tervek részét képezhetik.

D) nagy erőforrás, nagy kompetencia (problémák száma: 27)

Munka világa	Általános iskolák	Szervezetek	Középiskolák	Intézmények
Munkaerő hiány	A város értékeinek megismertetési nehézségei	kevés és diszfunkcionális közösségi tér működik kevés szakemberrel	értékválasztások problémái -> céltalanság motivátlanság	A városban élő nemzetiségi fiatalok körében az identitás elvesztése
Elhelyezkedési nehézségek, 2x	A szabadidős sport héttérbe szorulása	A motiváció hiány megbízhatatlanságot eredményez, és visszahatásként elhasználja a rendszerben dolgozókat	érdektelenség a nyelvtanulásban, ez életesélyeket befolyásoló probléma	A felső tagozatban erősíteni kellene a napközi használatát, mert az csökkentené az iskolai; (szociálizációs) hátrányokat
Jövőkép hiánya, nincsenek stratégiák az élet problémák (lakhatás, munka etc) kezelésére	Az ifjúsággal foglalkozók és az ifjúság nagyfokú érdektelensége		drogok problémák a fiatalok közt	Az internet veszélyei
Külföldi munkavállalás	Oktatási reform és túlterheltség ellentmondásai		A vidékről bejáró gyermekek túlterheltsége	a média használat és az elszemélytelenedés összeadó hatása
Lakhatás, család alapítás problémái 2x	Gyermekek túlterheltsége 2x		Gyermekek túlterheltsége 3x	Designer drogok használata

A legjelentősebb mező a *nagy erőforrást és hozzáértést igénylő problémák* halmaza. Olyan problémákról van szó, amelyek nem specifikusan Szombathelyre, hanem általánosan jellemzőek. Ez azonban nem zárhatja ki, hogy ne lehessen ezen problémák, helyi variánsait feltérképezve, helyi itt és most érvényes válaszokat kidolgozni.

Az ebbe a csoportba került problémák megoldási síkja a stratégiai szint. A megoldások keresésekor olyan eszközöket is igénybe lehet és kell venni, amelyek a város illetén dilemmáit egy nagyobb mezőben (megyei, országos) képesek képviselni. Ehhez azonban mindenképpen azonosítani, és strukturálni kell ezeket.

Az egyik leggyakoribb probléma a fiatalok túlterheltsége. (A fókuszcsoport elején hangolásként elhangzott kutatási ismertetőben minden esetben bemutatásra került a szabadidő mérleg, amely nemcsak a szabadidő mennyiségét, napi és hétvégi bontásban, hanem annak leggyakoribb eltöltési módjait is tartalmazta.)

Ugyancsak gyakori probléma az életkezddéssel járó feladatok összetettsége (lakhatás, családalapítás etc.) és a munkaút elején kapott bérek közti ellentmondás, amely az elvándorlás egyik mozgató rugója, és amely végeredményben a már most is jellemző munkaerő hiányhoz vezet.

A fiatalokra nehezedő problémák, legyen szó túlterheltségről, vagy életkezddési problémákról, gyakran eredményeznek motiválatlanságot, és vezetnek el valamely fiktív világba legyen az az internet nyújtotta fikció, vagy a (designer) drog. Mindkét fiktív világra jellemző, hogy sokszor a csoportnyomás, a kortársak felé való megfelelési vágy (kényszer) az a mozgató erő, amely a felnőttek felé értékválasztási problémaként, érdektelenségként, megbízhatatlanságként, motiválhatatlanságként jelenik meg.

SWOT

Az öt interjú swot-ja során kapott válaszokat; erősségeket, gyengeségeket, lehetőségeket, veszélyeket az alábbi négy kérdés prizmáján áteresztve értelmeztük:

➤ *Melyik erősségünk melyik lehetőség megvalósulását segíti?*

Az ifjúsághoz kapcsolódó szervezetek intézmények csak akkor tudnak hatékonyan működni, ha munkájuk olyan önkormányzati segítséggel párosul, amely nemcsak az anyagi eszközöket, hanem a humán szakértelem kommunikációjának horizontális (szakmai), illetve vertikális (fenntartói) irányait is magas színvonalon képes ösztönözni. A probléma feldolgozásnak, a megoldáskeresésnek így kialakulhat egy olyan szituáció érzékeny kerete, amely a tematikai sokszínűség ellenére képes

alternatívákat találni, akár az egész társadalmat érintő problémák helyi megoldásainak körvonalazására is.

➤ *Melyik gyengeségünk melyik lehetőség megvalósulását gátolja?*

A kommunikáció defektusai, a megfelelő koordináció hiánya az amúgy is szűkös anyagi erőforrások pazarlása mellett, egy hamis konkurencia harcot eredményezhet. Ennek következményeként, az intézmények, szervezetek működése kezdetben részben diszfunkcionálissá válik és az erőforrásokért folytatott harchoz, az munkatársak körében hosszabb távon kiégéshez, motivátlansághoz vezet, amely a legelőször a probléma érzékenységet csökkenti a minimumra, amely tovább erősíti a tehetetlenség érzését. Ez egy spirál, amelynek végén felrémlik a szolgáltatások széthullásának veszélye. A rendszer nem a (valós) problémákra, lehetőségekre, hanem a saját túlélésére koncentrál.

➤ *Melyik erősségünk segít, hogy a veszélyt elhárítsuk?*

A minőségi középiskolai rendszer nem szándékolt hatása, hogy a város a nagyobb egyetemi központok felé kibocsátó. Egy jobb minőségibb városkép stratégiával erősíteni kellene a már meglévő lokálpatrióta érzéseket. Ehhez nem elsősorban marketingre, hanem hosszútávú, az életkezdést megkönnyítő stratégia elemeire van szükség. Ennek a koncepciónak fontos része kell legyen az olyan identitás elemek kialakítása, amelyek válaszokat ad a fiatalokat érő addikciós kihívásokra, úgy, hogy közben az egyéni szintű stratégiák kialakításához is hozzá tudnak segíteni.

➤ *Melyik gyengeségünk akadályoz bennünket a veszély elhárításában?*

A szolgáltatások elérésének nehezítettsége, anyagi gátja, komoly tényezője annak, hogy megakadályozhassuk a közösségi kapcsolatok meggyengülését. Az addikciós kihívásokra csak akkor tud érdemi válaszokat adni az a meglehetősen komplex egyesületi, intézményi, szervezeti háttér, ha az ezeket működtető humán szaktudás állandó fejlesztésre kerül. Itt elsősorban az olyan „járulékos” tudásokra kell gondolni, amelyek például a motivációt, a kommunikációt fejleszteni képesek, és olyan szakembereket tartanak a rendszerben, akik számára a motivátlanság, a motiválhatatlanság a csüggedés csak átmeneti állapot és nem rendszer sajátosság.

A SWOT eredményei:

- Lehetséges stratégiai irányok:

A régió jó helyzete, az önkormányzat kiemelt figyelme az ifjúság irányába, a meglévő intézményi háttér sokszínűsége, ezen belül a már most is létező közösségi terek háttérében széles középiskolai paletta, stabil közhangulat, jó közbiztonság áll. Ezen erősségekre támaszkodva a humán erőforrás fejlesztésébe történő innováció eredményes lehet, amennyiben összekapcsolódik a támogatási rendszer újragondolásával. A párbeszéd jellegű kommunikáció során a munkát, mint értéket kell közvetíteni.

A megoldandó problémák tünetei, a koordináció- és forrás hiány, valamint például a köz- és felsőfokú oktatás, és felnőtt képzés minőségi romlása, vagy a hiányos és rugalmatlan marketing. Ezek háttérében a lelki egészség hiánya/hiányossága, valamint az a tény áll, hogy nem ismerik a fiatalok gondolkodásmódját a fiatalokkal dolgozók. Ezek a tudatos (lelki)egészségfejlesztéssel, valamint az érintett fiatalok partnerként történő bevonásával, tapasztalati szakértelmük kiaknázásával lehetséges.

- Lehetséges akciók körvonalazása:

1. Diák „Szent Márton” kártya kialakítása
2. Önkormányzati bérlakás program
3. Ösztöndíjak a helyben tartáshoz

- Azonosított kockázatok, melyeket a stratégiai irányoknak mérsékelni szükséges:

1. Demográfiai probléma
2. Nehéz életkezdés
3. Értékvesztés
4. Pedagógus elkötelezettség hiánya
5. Jövőkép hiánya
6. Addikciók

Összefoglaló fókuszcsoportonként

1. Interjú: Munkaadók, főiskolák, hallgatói önkormányzatok -
2016.10.03. 9-12 óra

Meghívottak/megjelentek

A fókuszcsoportos interjúra tizenhárom meghívó került kiküldésre. Ebből öt a város nagy foglalkoztatóinak, további öt a városban működő felsőoktatási intézményeknek, egy-egy pedig az iparkamarának, a kormányhivatalnak, illetve a helyi képző központnak. A jó szervező munkának köszönhetően végül tizenhárom meghívottból kilenc képviseltette magát. Az interjú során folytatott munkába bekapcsolódott még az Agora Logo Ifjúsági szolgálat képviselője is. (Ez a szervezet minden interjúra küldött képviselőt, ők így a meghívottak listáján nem szerepeltek.)

Legnagyobb arányban a meghívott cégek éltek a lehetőséggel, az öt meghívottból négy delegált képviselőt, ebből a négyből kettő olyan tudott eljönni, akinek a meghívó szólt, és kettő olyan cég volt, ahonnan nem a meghívott, hanem egy más, a személyzeti ügyekért felelős munkatárs érkezett.

Az egyetemek közül a Pécsi Tudomány Egyetem Szombathelyi karától ketten (egy oktató és egy hallgató a hallgatói érdekképviseléstől) érkeztek. Az oktatói kar képviselője szerepelt a meghívottak listáján. A Nyugat Magyarországi Egyetem Savaria Egyetemi Központtól csak a hallgatói önkormányzattól érkezett hallgató képviselte. A kormányhivatal foglalkoztatási osztályáról ketten vettek részt a munkában, egyikük volt a meghívottak listáján. A szombathelyi képző központ egy munkatársát küldte az eseményre (a meghívót nem ő kapta). Nem kívánt élni a lehetőséggel egy cég, illetve a meghívott szervezetek közül a Vas Megyei Kereskedelmi és Iparkamara.

Általános csoportbemutató

A résztvevők többsége a vállalati-munkáltatói 'HR'-es területről, és a szombathelyi felsőoktatási intézményekből érkezett. A stratégiai gondolkodásra könnyen ráhangolódtak. Hangsúlyozták, hogy *a nyolcadik osztályban megkezdett pályaválasztási kampány önmagában nem hatékony*. Többségi vélemény volt, hogy a pályaválasztást folyamatos nevelési-oktatási tevékenység támogatja, melyet, az önismeret fejlesztésével akár már az óvodás korban is érdemes elkezdni. A kormányhivatal munkaügyekben illetékes osztálya elsősorban az intézményt felkeresőkkel foglalkozik, egy munkatárs főállásban a fiatalokkal. *Feltehetőleg a proaktív kliens felkeresés, a szolgáltatás ismertetése, népszerűsítése sokkal szélesebb spektrumát érhetné el a fiataloknak*.

Általánosan érzékelt probléma, *a motivált munkaerő egyre nagyobb hiánya*. A közös gondolkodás olyan, a munkavilágán kívül eső, de a munkavilágát erősen befolyásoló problémákat is felszínre hozott, mint *az életkezdés problémái (legfőképpen a lakhatás) és a munka életút elejét jellemző alacsony bérek közti ellentmondás*. Jó volt észrevenni, hogy a 'HR'-es vezetők körében egyre erősebbek a vállalati felelősség vállalás irányába mutató törekvések, amelyek vélhetőleg összefüggnek a munkaerőpiacot uraló keresleti helyzettel.

A „Szombathelyi ifjúság (13-30 éves korosztály) demográfiai jellemzőiről és szükségleteiről” készített tanulmány kivonata

Minden fókuszcsoport bemutatkozó köre után elhangzott egy – az adott csoportban résztvevők összetételét figyelembe vevő, - tíz perces, ppt-vel kísért előadás, amelynek célja volt, hogy a résztvevőket orinetalja a Szombathelyi ifjúság (13-30 éves korosztály) jellemzőiről és szükségleteiről. Ez az orientációs folyamat két részből állt. Egyrészt olyan általános összefüggések kerültek kiemelésre, melyek bemutatták a válaszadók főbb jellemzőit (nemek, életkor, lakóhely, alcsoportok szerinti megoszlását). Másrészt, amelyekre az új ifjúsági koncepciónak reflektálnia kell. A népesség/munkaerő tendenciaszerű csökkenése, Szombathely, mint lakóhely, az oktatás általános megítélése, szabadidő mérleg a csoportban részt vevők számára olyan releváns információkat összefüggéseket tartalmazott, amelyek az adott csoport munkáját képes volt fókuszálni, de a meghívó mellékletében szereplő vezetői összefoglalóban nem szerepelt.

A munkaadók és a felsőoktatási intézmények képviselői számára olyan információk kerültek kiemelésre, amelyek egyrészt a munkavilágához köthető változók eredményeit, másrészt a helyi felsőoktatás nyújtotta a lehetőségekkel kapcsolatos véleményeket foglalták össze. A válaszadó munkavállalók esetében az iskolai végzettség, az alkalmazotti forma, a költözési szándék, és annak okai szerepeltek.

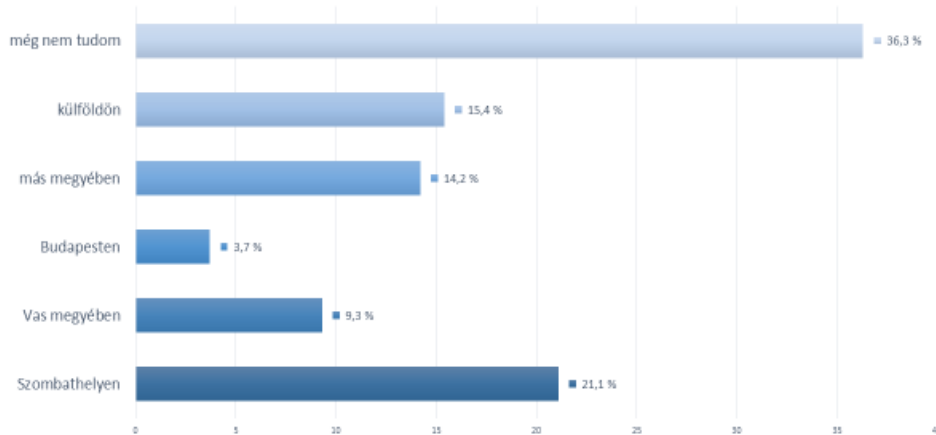
A felsőoktatásban tanulók két nagy csoportra oszlottak, egyrészt, és ez volt a nagyobb rész, akik lakóhelyüktől függetlenül, de szombathelyi székhelyű intézményben tanulnak. Másrészt azok, akiknek Szombathelyen van az állandó lakóhelye, de más városban folytatják felsőfokú tanulmányaikat. Velük kapcsolatban a hol szeretnél élni, dolgozni, tanulmányaid befejezése után, kérésre kapott válaszokat emeltük ki.

Bemutatásra került még a szombathelyi munkaerőpiac által kínált munkahelyek illetve bérek megítélése.

A tisztázó körben szóba került, hogy a munkaerőpiacon szereplő, de valamely ok miatt éppen nem dolgozó válaszadókat és a munkában állókat egy „aktívak” nevű csoportba vontuk össze.

A legnagyobb érdeklődést kiváltott két dia:

Tanulmányaid végeztével hol szeretnél élni, dolgozni? felsőoktatás

Jövedelmi viszonyokkal, kereseti lehetőségekkel való elégedettség						Összesen
		teljes mértékben	többnyire igen	többnyire nem	egyáltalán nem	
Általános iskola tanulója	Fő %	41 9,0%	189 41,5%	148 32,5%	77 16,9%	455 100,0%
Középiskola tanulója	Fő %	81 6,5%	425 34,1%	485 39,0%	254 20,4%	1245 100,0%
Felsőoktatási intézmény hallgatója	Fő %	8 3,5%	95 41,9%	82 36,1%	42 18,5%	227 100,0%
„Aktív kereső”	Fő %	12 3,4%	125 35,9%	125 35,9%	86 24,7%	348 100,0%
Összesen	Fő %	142 6,2%	834 36,7%	840 36,9%	459 20,2%	2275 100,0%

Értékek-elvek

A stratégiai tervezés során fontos, hogy egy kimunkált értékrendszer mentén történjen. A fókuszcsoportos interjú egyik feladatákként az Nemzeti Ifjúsági Stratégiában (NIS) felsorolt alapelveket egy feladatlap formájában ABC sorrendben bocsátottuk a résztvevők elé, kérve őket arra, hogy a felsorolt alapelveket, a saját értékrendszerük szerint súlyozva sorolják be. A feladat része volt, hogy ha van olyan érték, amely a kitöltő szerint még fontos lehet a szombathelyi ifjúság számára, azt tüntesse fel.

A Nemzeti Ifjúsági Stratégia az alábbi alapvetésekre épít: (a zárójeles kis betűk az általunk használt ABC sorrendben elfoglalt helyét mutatja). A táblázat oszlopaiban 1-5-ig az említések helye szerint, betűjelükkel szerepelnek a feladatlapon kapott értékpárok. A táblázat 6. oszlopába a javasolt értékek okozta „többlet” értékek kerültek.

1. (a) Beágyazódás és részvétel:
2. (d) Szolidaritás és felelősség:
3. (b) Érvényesülés és értékteremtés
4. (e) Szubszidiaritás és transzparencia:
5. (c) Önállóság és fejlesztés:

Első fókuszcsoport 2016.10.03. de 11 fő (10 kitöltő)				Munkaadók, főiskolák	
1. helyen	2. helyen	3. helyen	4. helyen	5. helyen	6. helyen
a b b c a d b a d b	c d a a c c c d a a	d a e e d b d c b c	b c c d b e a b c d	e e d b e a e e e e	Új elvre nem volt javaslat
Σ : a3, b4 c1, d2, e0	Σ : a4, b0, c4, d2 e0	Σ : a1, b2, c2, d3, e2	Σ : a1, b3, c3, d2, e1	Σ : a1, b1, c0, d1, e7	

Első helyen az *érvényesülés és értékteremtés* (NIS-ben a harmadik!). A második helyre sorolt két leggyakrabban választott értékpár a *beágyazódás és részvétel* (ez a NIS-ben az első helyen szerepel), illetve az *önállóság és fejlesztés* (NIS-ben a ötödik!). A harmadik helyre került a *Szolidaritás és felelősség* (NIS-ben a második). Negyedik helyen újból megjelenik az *érvényesülés és értékteremtés* (NIS-ben a harmadik!), valamint *önállóság és fejlesztés* (NIS-ben a ötödik) Az ötödik helyen jelenik meg a *szubszidiaritás és a transzparencia* (NIS-ben a negyedik).

Összefoglalva, bár új javaslatok nem születtek, a foglalkoztatók és felsőfokú oktatási intézmények szempontjából, az *érvényesülés és értékteremtés*, valamint *önállóság és fejlesztés* értékpárjai a kifejezetten hangsúlyosak.

Problémák

A problémák, megadott szempontok szerinti szakmai leírása két résztvevőnek jelentett komoly gondot, kettő pedig kisebb hibákat ejtett.

A probléma-térkép másodlagos elemzését minden interjú során az erőforrás- kompetencia mátrixba sorolt problémák számossága alapján járunk el, vagyis a legtöbb problémával bíró csoport elemzésével kezdjük és a legkevesebb problémával bíró negyeddal fejezzük be.

A) Kevés erőforrás, kis kompetencia	B) Kis kompetencia, nagy erőforrás igény
A nem tanuló vagy dolgozó fiatalokról több információ	<i>Nem volt olyan probléma, amely ebbe a mezőbe került volna.</i>
C) Kevés erőforrás, nagy kompetencia	D) Nagy erőforrás, nagy kompetencia
Szombathelyi ifjúsági szolgáltatások szervezeti dilemmái Közösségi terek jobb kihasználása, az érdektelenséggel való megküzdés Közösségi aktivitás hiánya Pezsgő egyetemi város hiánya A fiatalok aktivitásának hiánya	Munkaerőhiány 2X! Elhelyezkedési nehézségek Jövőkép hiánya, nincsenek stratégiák az élet problémák (lakhatás, munka etc) kezelésére Külföldi munkavállalás 2X! Lakhatás, családalapítás problémái

A csoportot a nagy erőforrás és nagy kompetencia jellegű problémák uralták („D”). Összesen hét olyan probléma volt, amely ebbe a kategóriába került. Ez az összes dilemmák fele! A nagy erőforrást és szakmai kompetenciát igénylő problémák zömmel stratégiai döntésekkel hosszabb távú feladattá formálhatók. Az esetek többségében olyan körülmény rendszerre kell helyi megoldást találni, amelynek összetevői közül sok kívül eshet az önkormányzatiság lehetőségein. Fontos azonban, hogy az általános problémákat a helyi összefüggés rendszerbe ágyazva helyi megoldások születhessenek.

Ha a nagy erőforrás és nagy kompetencia negyedbe sorolt dilemmákat vizsgáljuk, láthatjuk, hogy tulajdonképpen egy probléma bokorral van dolgunk, amelynek ágai lényegében egy töről fakadnak, az életkezdés nehézségeiből. A családalapítással akuttá váló lakhatás megoldat(hatat)lansága elégedetlenséget szül a fizetésekkel szemben, mert az alacsony bérek az önálló életkezdés lehetőségét veszik el. Az erre a problémára alanyi szinten, de mind tömegesebben adott válasz a külföldi munkavállalás, ami munkaerőhiányt okoz. A csoportban résztvevő 'HR'-es szakemberek, és a főiskolákról érkezett egyaránt érzékeltették, hogy csak több szereplő összefogásával munkálható ki a helyi megoldások rendszere.

A kevés erőforrás, nagy kompetencia („C”) problémák jellegzetessége, hogy a célcsoport szempontjából elsősorban az érdektelenség és közösségi aktivitás hiánya került említésre. A szolgáltatásokkal kapcsolatban egyértelmű, hogy a szakmai kompetenciák túlnyomó részt

rendelkezésre állnak. *Elsősorban a humán erőforrás fejlesztés és az infrastrukturális háttér támogatás stabil, kiszámítható biztosítása mutat a megoldás irányába.* Ez elsősorban a szervezetfejlesztés indokoltságát támasztja alá, másrészt viszont a cselekvési terv konkrét akcióihoz ad támpontot.

Egy résztvevő összegzése: „Ha a szombathelyi ifjúsági szolgáltatások szervezeti dilemmáit sikerül orvosolni részben a közösségi terek jobb kihasználásával és pozicionálásával, akkor van csak esély az érdektelenséggel való megküzdésre, amely befolyásolni képes a fiatalok közösségi aktivitásának hiányát, és végül egy pezsgő egyetemi várost eredményez.”

A kevés erőforrás és kis kompetencia („A”) kategóriájába sorolt problémák, akció szintű kezelése, gyors megoldásokat és eredményeket hoz. A nem tanuló vagy dolgozó fiatalokhoz olyan elérési utakat kell találni, amely képes őket az ifjúsági „ellátó rendszer” részévé tenni. Legyen szó a munkaerőpiaci helyzetük javításáról, vagy a kulturális rendezvényekkel történő megszólításukról. Ezek már a cselekvési terv akcióit körvonalazzák.

SWOT

A SWOT elemzése során, táblázatba szerkesztjük a beérkezett válaszokat majd azokat négy elemző kérdés prizmáján értelmezve tárjuk fel a csoport specifikus összefüggéseket.

Erősség	Lehetőség
<ul style="list-style-type: none"> • Szaktudás; • Gyakorlati tapasztalat, • Megújulási képesség, • Elektronikus ügyintézés, • Hiteles információ intézményi háttér sokszínűsége miatt a szolgáltatások magas színvonala, 	<ul style="list-style-type: none"> • Fiatal potenciális, dinamikus szakértői utánpótlás • Két jól működő nyitott szemléletű felsőoktatási intézmény • Innováció, lehetőség, fejlődés • Befogadó munkaerőpiac • Karizmatikus, hiteles szakemberekre építés • A régió jó helyzete • Az osztrák jó gyakorlatok átvételének lehetősége • Kutatási fejlesztési projektek • Finanszírozás a multik részéről • Politika meggyőzése a programban segítő elősegítő • Összeszerveződés a résztvevők közt • Fiatalok mentorálására a kohéziós alapok bőséges forrást adnak • A munka értékékként való közvetítése

Gyengeség	Veszély
<ul style="list-style-type: none"> • Forráshiány (eszközhány, emberi erőforrás hiány), • Nem ismerik a fiatalok gondolkodásmódját, • Nem közoktatásszerű intézmény-> csak felnőttképzés -> nem iskolarendszerű tanuló; • Nincs erős kapcsolat a szervezetek közt, a felnőttképzési törvény hátráltat, • A pedagógiai / szakmai képzések forráshiányosak 	<ul style="list-style-type: none"> • Meghiúsult képzés (munkahely, álláskereső együttműködésének megszegése miatt) • Megszűnő főiskolai karok, képzések • Nem piacképes diploma • Nem jó hírnevű főiskola, főiskolai kar • Nagy flusztráció az ifjúsági tanácsadó szakmában • Demográfiai probléma

- Melyik erősségünk melyik lehetőség megvalósulását segíti?

A „Szaktudás; gyakorlati tapasztalat, megújulási képesség”, az innovációt, lehetőséget a fejlődésre biztosíthatja. E-kommunikáció elterjedtsége leginkább az „összeszerveződés a résztvevők közt” szempontjából jelentős, vagyis az ifjúság téma stakeholderei között létrehozható és erősíthető az informális kapcsolatháló és a különböző szervezetek, intézmények közötti horizontális együttműködés.

- Melyik gyengeségünk melyik lehetőség megvalósulását gátolja?

A „Nem ismerik a fiatalok gondolkodásmódját” jelentősen gyengítheti a régió jó helyzetéből fakadó lehetőségeket. A forráshiány minden innovációs tevékenységet meg tud gátolni. Lehet, hogy a források elosztásának racionalizálása irányban érdemes elmozdulni.

- Melyik erősségünk segít, hogy a veszélyt elhárítsuk?

„Hiteles információ intézményi háttér sokszínűsége miatt a szolgáltatások magas színvonala”, mint meglévő erősség jelentősen felhasználható lenne a „Felsőfokú és felnőtt oktatás minőségi romlása” veszély elhárítására. A „Megújulási képesség” kiaknázható, hogy az ifjúsági tanácsadói körökben a frusztrációt csökkentse.

- Melyik gyengeségünk akadályoz bennünket a veszély elhárításában?

A gyengeségek mindegyike akadályozza a „Felsőfokú és felnőtt oktatás minőségi romlása” veszély elhárítását. A „közoktatás és felnőtt képzés kapcsolatának hiányossága”, mint gyengeség nem önmagában, de részleges akadályozza a demográfiai probléma elhárítását.

Elvárásokhoz igazított záró értékelés

Első fókuszcsoport 2016.10.03. délelőtt <i>Munkaadók, főiskolák</i>					
Sorszám	Elvárások	Mennyire felel meg egy fókuszcsoport által nyújtott lehetőségeknek			Megítélés 😊 😐 😞
		Teljesen	Részben	Egyáltalán nem	
1.	Mindenki érezze jól magát	X			😊
2.	Plusz információk	X			😊
3.	Semmi			X	😊
4.	Jobban megismerni egymást		X		😊
5.	Kíváncsiság	X			😊
6.	Újtapasztalat	X			😊
7.	Ifj. Stratégia, cselekvési terv megismerése			X	😊
8.	Cselekvési terv megismerése			X	😊
9.	Szombathely megismeréséhez hozzáadni valamit		X		😊
10.	Tapasztalatok a foglalkoztatáshoz		X		😊
11.	11-ig valami		X		😊
12.	Összetettebb kép a „Z” generációról	X			😊
13.	Új tapasztalat	X			😊

Összegezve:

- A tervezett inputokat, mennyiségi és minőségi szempontból egyaránt megfelelően szolgáltatotta ez a fókuszcsoportos interjú.
- A kezdetekkor megfogalmazott elvárások, hat főnél teljesen, további négyenél részben megfeleltek egy fókuszcsoport által nyújtott lehetőségeknek. Három olyan elvárás fogalmazódott meg, amely kívül esett a fókuszcsoport tematikájának illetékességén.
- A szubjektív tetszési/teljes megelégedettségi arány csaknem 100%-os volt, egyetlen résztvevő adott semleges megítélést.

2. Interjú: Általános iskolák - 2016.10.03. 14-17 óra, 11 fő

Meghívottak/megjelentek

A második fókuszcsoportos megbeszélésre összesen tizenhét meghívó ment ki. Végül tizenegyen ülték körül az asztalt, ebből egy az Agóra Logo Ifjúsági Szolgálat képviselője volt. (Ez a szervezet minden interjúra küldött képviselőt, ők így a meghívottak listáján nem szerepeltek.) Egy adminisztrációs félreértés miatt az egyik résztvevő a Nyugat Magyarországi Egyetemről érkezett.

A meghívottak a helyi alapfokú oktatásban résztvevő iskolák, illetve a diákönkormányzat képviselője voltak. A fókuszcsoporton részt vevő iskolák közül egy volt egyházi fenntartású iskola, (szerda délután érdeklődött egy hölgy, aki egy másik egyházi iskola képviselőjeként érkezett igaz kis késéssel). Nem jött el, a művészeti képzéssel, illetve a nem hagyományos képzési rendszerben működő alapítványi iskola képviselője sem.

Az iskolákat kivétel nélkül a meghívott, az ifjúság védelmi felelősként is dolgozó pedagógus képviselte.

Általános csoportbemutató

Az általános iskolák képviselői nehezen tudták a délutáni fókuszcsoport időpontot napi tevékenységükbe beilleszteni. Az intézmények eltérő módon delegálják az ifjúság védelmi feladatra a pedagógusokat, a felkészült és a helyzetet értő résztvevő volt kevesebb, a többség egyszerű kijelölés, részleges vagy hiányos tájékoztatás alapján került a feladatra. *Egységes álláspont volt a fókuszcsoportos beszélgetés végére, hogy több ilyen horizontális találkozóra lenne szükség.*

A 7. és 8.osztályosok körében a szabadidő hiányát és/vagy nem tartalmas eltöltését nem csak a magas napi/heti tanóraszám, hanem *az érdektelenséggel, és a virtuális világba való elmerüléssel* magyarázták.

A „Szombathelyi ifjúság (13-30 éves korosztály) demográfiai jellemzőiről és szükségleteiről” készített tanulmány kivonata

Minden fókuszcsoport bemutatkozó köre után elhangzott egy – az adott csoportban résztvevők összetételét figyelembe vevő, - tíz perces, ppt-vel kísért előadás, amelynek célja volt, hogy a résztvevőket orientálja a Szombathelyi ifjúság (13-30 éves korosztály) jellemzőiről és szükségleteiről. Ez az orientációs folyamat két részből állt. Egyrészt olyan általános összefüggések kerültek kiemelésre, melyek bemutatták a válaszadók főbb jellemzőit (nemek, életkor, lakóhely, alcsoportok szerinti megoszlását), másrészt, amelyekre az új ifjúsági koncepciónak reflektálnia kell. A népesség/munkaerő tendenciaszerű csökkenése, Szombathely, mint lakóhely, az oktatás általános megítélése, szabadidő mérleg a csoportban részt vevők számára olyan releváns információkat összefüggéseket tartalmazott,

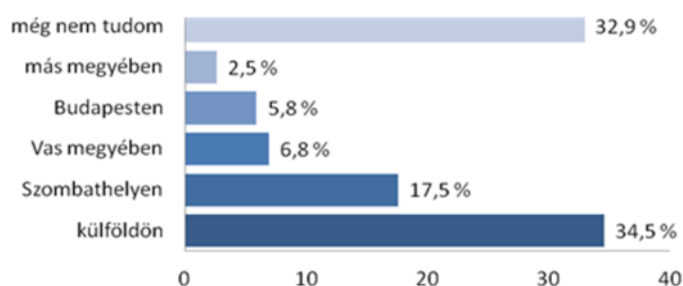
amelyek az adott csoport munkáját képes volt fókuszálni, de a meghívó mellékletében szereplő vezetői összefoglalóban nem szerepelt.

Az általános iskolák képviselői számára készült diasor bemutatta a magas továbbtanulási szándékot, amely egyaránt jellemző az általános iskolából, majd a középiskolából történő tovább tanulásra is. Ezért is volt fontos, a város nyújtotta tanulási lehetőségek általánosan jó megítélésének bemutatása. A szabadidő mérleg ismertetésével nemcsak arra kívántuk felhívni a figyelmet, hogy mennyi szabad idejük van az általános iskolásoknak, hanem hogy a kevés szabadidőnek köszönhetően, a közösségi aktivitás mennyire alacsony.

Igazi sokként hatott, a tanulmányok befejezése utáni élethelyszínekre rákérdező válaszok megoszlása, ugyanis minden harmadik 13-14 éves a külföldet jelölte meg jövőbeni élethelyszínként.

A tisztázó körben szóba került, a külföldre vándorlási szándék magas aránya. A kutatásból kiderült az életkor előre haladtával ez a szándék egyre csökken. A munkaerőpiacon aktív válaszadók körében „csak” tíz százalék körüli. „Megütközést” keltett a közösségi aktivitás alacsony mértéke.

Hol képzeled el felnőtt életedet, hol szeretnél élni, dolgozni?

Szombathelyen tagja vagy-e az alábbiak közül valamilyen közösségnek? Nem vagyok tagja ilyen csoportnak

		Kiválasztva	Nincs kiválasztva	Összesen
Általános iskola tanulója	Fő	307	451	758
	%	40,5%	59,5%	100,0%
Középiskola tanulója	Fő	1294	1058	2352
	%	55,0%	45,0%	100,0%
Felsőoktatási intézmény hallgatója	Fő	289	119	408
	%	70,8%	29,2%	100,0%
„Aktív kereső”	Fő	274	111	385
	%	71,2%	28,8%	100,0%
Összesen	Fő	2164	1739	3903
	%	55,4%	44,6%	100,0%

Értékek-elvek

A stratégiai tervezés során fontos, hogy egy kimunkált értékrendszer mentén történjen. A fókuszcsoportos interjú egyik feladatuként az Nemzeti Ifjúsági Stratégiában felsorolt alapelveket egy feladatlap formájában ABC sorrendben bocsátottuk a résztvevők elé, kérve őket arra, hogy a felsorolt alapelveket, a saját értékrendszerük szerint súlyozva sorolják be. A feladat része volt, hogy ha van olyan érték, amely a kitöltő szerint még fontos lehet a szombathelyi ifjúság számára, azt tüntesse fel.

A Nemzeti Ifjúsági Stratégia (NIS) az alábbi alapvetésekre épít: (a zárójeles kis betűk az általunk használt ABC sorrendben elfoglalt helyét mutatja). A táblázat oszlopaiban 1-5-ig az említések helye szerint, betűjelükkel szerepelnek a feladatlapon kapott értékpárok. A táblázat 6. oszlopába a javasolt értékek okozta „többlet” értékek kerültek.

1. (a) Beágyazódás és részvétel:
2. (d) Szolidaritás és felelősség:
3. (b) Érvényesülés és értékteremtés:
4. (e) Szubszidiaritás és transzparencia:
5. (c) Önállóság és fejlesztés:

Második fókuszcsoport 2016.10.03. du 11 fő (8 kitöltő) Általános iskolák

1. helyen	2. helyen	3. helyen	4. helyen	5. helyen	6. helyen
b a a b e e c b	a c d a b b d e	e b e c c a b d	d d b d d d e a	c e c e a c a c	Új elvre nem volt javaslat
Σ : a2, b3 , c1, d0, e2	Σ : a2, b2, c1, d2, e1	Σ : a1, b2, c2, d1, e2	Σ : a1, b1, c0, d5 , e1	Σ : a2, b0, c4 , d0, e2	

Első helyen az *érvényesülés és értékteremtés* (NIS-ben a harmadik!) itt is megjelenik, de nem jelentős hangsúllyal. Valójában, az első három helyen jelentős kiemelést nem hozott az összegzés, itt egyenletes eloszlású volt az értékválasztás. Igazi tendenciát csak a negyedik és ötödik választások esetében találtunk. A negyedik helyre került a *Szolidaritás és felelősség* (NIS-ben a második). Ötödik helyen jelent meg az *önállóság és fejlesztés* (NIS-ben is az ötödik)

Összefoglalva, bár új javaslatok nem születtek, az általános iskolák szempontjából, az *érvényesülés és értékteremtés*, kifejezettebben hangsúlyos, míg a *szolidaritás és felelősségvállalás* a NIS-hez képest hátrébb sorolódott.

Problémák

A) Kevés erőforrás, kis kompetencia	B) Kis kompetencia, nagy erőforrás igény
<ul style="list-style-type: none"> Nem jut hely, tér azoknak a szervezeteknek, akik az iskolában tennének a gyerekekért. Rossz az információ áramlás is. 	<ul style="list-style-type: none"> Nincs idő a diák önkormányzati munkára, sok az egyéb program Elvándorlás A múzeumok anyagi okok miatt nem elérhetőek a tanulók számára
C) Kevés erőforrás, nagy kompetencia	D) Nagy erőforrás, nagy kompetencia
<ul style="list-style-type: none"> A szolgáltató intézmények, iskolák közti együttműködés és/vagy konkurencia 	<ul style="list-style-type: none"> A város értékeinek megismertetési nehézségei A szabadidős sport háttérbe szorulása Az ifjúsággal foglalkozók és az ifjúság nagyfokú érdektelensége Oktatási reform és túlterheltség ellentmondásai 2x! Gyermek túlterheltsége

A problémák megadott szempontok szerinti szakmai leírása négy résztvevőnek nem jelentett komoly gondot, egy pedig kisebb hibákat ejtett. Öt résztvevőnek utólagosan, jelentős támogatást kellett nyújtani, hogy a megadott szempontok szerinti probléma bemutatás megszülethessen.

A probléma-térkép másodlagos elemzését, minden interjú során az erőforrás- kompetencia mátrixba sorolt problémák számossága alapján végezzük, vagyis a legtöbb leírt problémát tartalmazó kvadráns elemzésével kezdjük és a legkevesebb problémával bíró negyeddel fejezzük be.

A csoport által a („D”) nagy erőforrás és nagy kompetencia mezőbe sorolt öt dilemma az összes problémák felét tette ki. A nagy erőforrást és szakmai kompetenciát igénylő problémák nagy eséllyel stratégiai döntésekkel helyi szinten is értelmezhető, hosszabb távú feladattá formálhatók (pl.: a kulturális intézmények látogatásával kapcsolatos anyagi és útiköltségi, menetrendi gondok). Az esetek nagy részében olyan körülmény rendszerre kell helyi megoldást találni, amelynek ágensei gyakran túlmutatnak az önkormányzatiság lehetőségein (tanulók túlterheltsége, oktatási reform megvalósításának nehézségei, érdektelenség, szabadidő-sport háttérbe szorulása).

Ha a nagy erőforrás és nagy kompetencia negyedbe sorolt megállapításokat vizsgáljuk, láthatjuk, hogy nem lehet őket egy problémarendszerként értelmezni. A leghangsúlyosabb a már általános iskolában is tapasztalható túlterheltség, amelynek – az egyik résztvevő szerint - oka az oktatási reform

ellentmondásosságában keresendő. Részben a kevés szabadidőnek is köszönhető, hogy a szabadidős sport jelentősége egyre csökken az általános iskolások közt. Ugyancsak összetett probléma az ifjúsággal foglalkozók (burn out) és az ifjúság érdektelensége. A város értékeinek jobb megismertetésére üdvös lenne egy stratégia kidolgozása, amely lehetőséget biztosítana arra, hogy a külföldi „mennyország” alternatívájaként kínálja Szombathelyt.

A („B”) *kis kompetencia, nagy erőforrás* igény mezőben összegyűlt dilemmák szintén szerte ágazóak. A csoport úgy látta, hogy az elvándorlás csökkentéséhez inkább anyagi erőforrásokra lenne szükség. A pedagógusok szerint, nincs idő a diák önkormányzati munkára, részben a saját iskolai, részben a gyermekek már jelzett túlterheltsége miatt. A helyzetet csak nehezíti, hogy a sok egyéb program elvonja a figyelmet, és az időt. A múzeumok anyagi okok miatt nem elérhetőek a tanulók egy része számára, márpedig a múzeum pedagógia az, ami olyan élményszerű oktatást eredményezhet, amely képes részt törni az általános érdektelenség páncélján.

A („C”) *kevés erőforrás, nagy kompetencia* problémák jellegzetessége, hogy a szakmai kompetenciák javításával, vagy jól szervezett koordinációval is gyors megoldások találhatók. Ha a szombathelyi ifjúsági szolgáltatások horizontális kommunikációját, szervezeti dilemmáit sikerül orvosolni részben a közösségi terek jobb kihasználásával, akkor van csak esély az érdektelenséggel való megküzdésre, így csökkentve a fiatalok közösségi aktivitásának hiányát. *Kevés erőforrás, de nagy hozzáértés* szükségeltetik a szolgáltató intézmények, iskolák közti együttműködés javítására, és a konkurencia mérséklésére. Azonban hiba lenne, ha e mögött csak szervezési kérdést látnánk, a konkurencia csökkenthető egymás jobb megismerésével, a közös programok, pedig „kiegyenlítő” szerepet is játszhatnak egy olyan helyzetben, amelyben *az egyre csökkenő gyermekszám miatt az általános iskolák működésük vadhajtásaiként elősegíthetik a szegregációt.*

Kis erőforrás és kis szakértelem („A”) kellene ahhoz, hogy jusson hely és tér azoknak a szervezeteknek, akik az iskolában tennének a gyerekekért. A helyzetet csak tovább rontja a rossz információáramlás is.

SWOT

A SWOT elemzése során, táblázatba szerkesztjük a beérkezett válaszokat majd azokat négy elemző kérdés prizmáján értelmezve tárjuk fel a csoport specifikus összefüggéseket.

Erősség	Lehetőség
<ul style="list-style-type: none"> • Tartalmas program kínálat • Létező közösségi terek • Együttműködő önkormányzat • Működő nemzetközi kapcsolatok • Széles középiskolai paletta • Városi diák önkormányzat • Ifjúsági intézményrendszeren belüli együttműködések 	<ul style="list-style-type: none"> • A jó kulturális intézmények által biztosított lehetőségek • Kirándulási lehetőségek • Szabadidős (sport, kulturális) tevékenységekhez kiváló lehetőségek • Diákszövetség jó munkája • Diák Önkormányzatiság működésének fejlesztése a (pl.: a horizontális kapcsolatok erősítése a diák önkormányzatok közt) • Ifjúsági intézmények közti szorosabb együttműködés • Önerőre eszméltetés • Diák „Szent Márton„ kártya kialakítása
Gyengeség	Veszély
<ul style="list-style-type: none"> • A hátrányos helyzetű fiatalok aránya nő (BTM /SNI egyre növekvő számának ellátatlansága) • Szocializációs, feszültségek • Nagy osztály létszám • Városi közösség -> elszigetelődés • Szabadidő hiány, túlterheltség • Lelkiegészség hiánya (A pedagógusok esetében is!) 	<ul style="list-style-type: none"> • Addikciók (internet, drog, alkohol, játék, dohányzás) társaság kényszer, beilleszkedési kényszer • Elsődleges, másodlagos, harmadlagos szociális háttér • Elvándorlás • Nehéz életkezdés (lakhatás <-> kereset) • Pedagógus elkötelezettség hiánya

➤ Melyik erősségünk melyik lehetőség megvalósulását segíti?

Az együttműködő önkormányzat kulcs-szerepet játszhat a szombathelyi diákok (nem csak szombathelyi lakosok!) utazási, kulturális/sport intézmények, szolgáltatások igénybevételi lehetőségeinek optimalizálásában. Ennek technikai megvalósítása, keretbe foglalója lenne egy „diák Szent Márton kártya” lehetőség. A városi diák önkormányzat léte jelentősen segítheti a Diák Önkormányzatiság működésének fejlesztését, egy átfogó szervezetfejlesztési tevékenységbe ágyazva. A nemzetközi kapcsolatok az ifjúsági intézmények között jó együttműködést segíthetik, az együttes, összehangolt partneri munka kialakításával, fenntartásával. A közösségi terek jó infrastrukturális adottságait, a humán erőforrás fejlesztésével társítva, a közösségfejlesztést támogathatja.

➤ Melyik gyengeségünk melyik lehetőség megvalósulását gátolja?

A „szocializációs feszültségek” hívó szó, komplex tartalommal töltődött fel. Ez a „gyengeség”, akár a veszély kategóriába is kerülhetett volna, (ennél a csoportnál, az elvek rangsorolásánál került csak a

negyedik helyre a *szolidaritás és felelősség, mely a NIS-ben a második helyen áll*). Nyilvánvaló, hogy ez mindegyik lehetőség megvalósulását gátolhatja. *Az idővel dinamikusan változó és mindig új és újabb kihívásokat hozó „társadalmi egyenlőtlenségek kezelésének kihívása” feltehetőleg az az elem, melynek a koncepcióban és a cselekvési tervben is hangsúlyosan, akár horizontális szempontként és/vagy indikátorokkal is jól nyomon követhető stratégiai irányként kell megjelennie.*

➤ Melyik erősségünk segít, hogy a veszélyt elhárítsuk?

Komoly dilemma, hogy az erős középiskolai oktatás – nem szándékolt hatásként- a felsőfokú tanulmányokat végzők az elvándorlását elősegítheti. Itt inkább a vissza-csábítás stratégiai lehetnek eredményesek.

A közösségi terek és azok minőségi közösségfejlesztési tevékenysége csak részben csökkentheti, mérsékelheti az addiktív viselkedések kialakulását, illetve korai felismerését, gondozását. Széleskörű szakmai és társadalmi összefogás szükséges, amelyben a KEF (Kábítószer Egyeztető Fórum), együttműködést erősítő koordináló szerepére is lehetne támaszkodni.

A nehéz életkezdés és pedagógus érdektelenség veszélyéhez kapcsolható erősség ebben a csoportban nem fogalmazódott meg, ami már túlmutat a szervezetfejlesztési kihívásokon, itt inkább a minőségfejlesztés erősödésétől várható lassú változás.

➤ Melyik gyengeségünk akadályoz bennünket a veszély elhárításában?

A lelki egészség gyengesége, egyértelműen az addikciók, rizikóviselkedések elhárításában akadályozó. Körvonalazódik, hogy a pedagógusok lelki egészségének fejlesztése előfeltétele nem csak a diákok közérzet-javításának, de bármilyen más, szervezetfejlesztési tevékenységnek is.

A szocializációs feszültségek kezelésének gyengesége egyáltalán nem segíti sem a könnyebb életkezdést, sem az elvándorlás csökkentését.

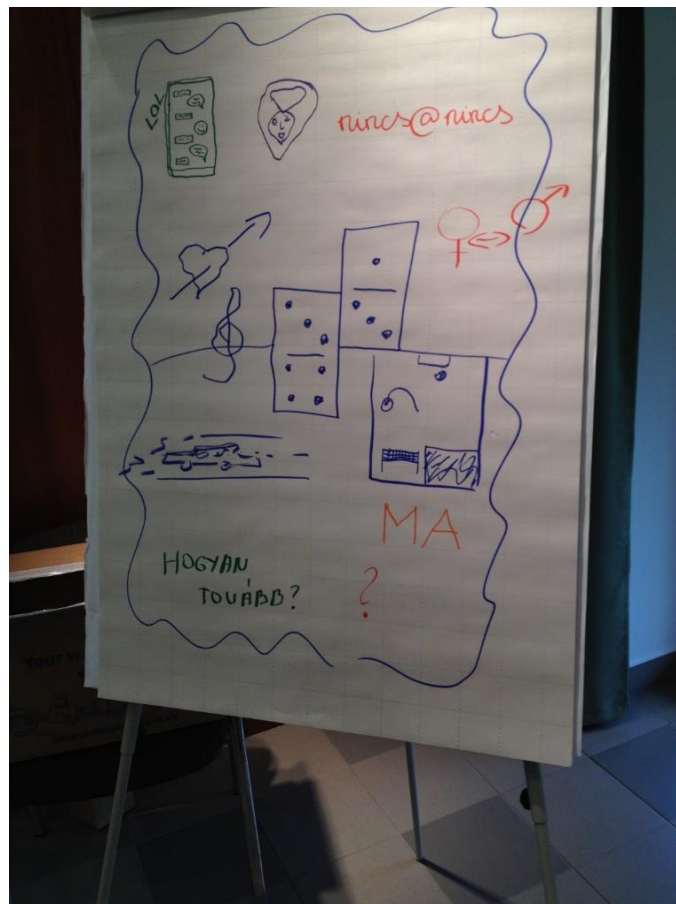
Elvárásokhoz igazított záró értékelés

Második fókuszcsoport 2016.10.03. délután <i>Általános iskolák</i>					
Sorszám	Elvárások	Mennyire felel meg egy fókuszcsoport által nyújtott lehetőségeknek			Megítélés 😊 😐 😞
		Teljesen	Részben	Egyáltalán nem	
1.	Ideális munkakörülmények	X			😊
2.	Vizsgálati adatok súlyozása	X			😊
3.	Többiek véleményének megismerése	X			😊
4.	Többiek véleményének megismerése	X			😊
5.	Megtudni miről van szó?		X		😊
6.	Hogyan kommunikálnak a gyerekek		X		😊
7.	A városi ifj. koncepció tükrözze az érintettek elvárásait	X			😊
8.	A kutatási eredmények hasznosítása a gyakorlatban	X			😊
9.	Tapasztalatgyűjtés	X			😊
10.	Kommunikálni a város felé az elvárásokat	X			😊
11.	Kíváncsiság		X		😊

Összegezve:

- A tervezett inputokat, mennyiségi és minőségi szempontból egyaránt megfelelően szolgáltatotta ez a fókuszcsoportos interjú.
- A kezdetekkor megfogalmazott elvárások, teljesen vagy részben, de megfelelték egy fókuszcsoport által nyújtott lehetőségeknek.
- A szubjektív tetszési/teljes megelégedettségi arány 100%-os volt.

3. Interjú: Szervezetek 2016.10.04. 9-12 óra

Meghívottak/megjelentek

Összesen tizennégy meghívó került kiküldésre a Szombathelyen működő ifjúsággal foglalkozó szervezetek részére. Ebből a jó szervezésnek köszönhetően tizenegyen éltek a lehetőséggel. Az interjún tizenhárom fő vett részt, mert egy szervezetet ketten is képviseltek, illetve a munkába bekapcsolódott az Agora Ifjúsági Szolgálat képviselője is. (Ez a szervezet minden interjúra küldött képviselőt, ők így a meghívottak listáján nem szerepeltek.) Egyedül a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ Szombathelyi Tankerületét képviselte más, mint akinek a meghívás szólt. Sajnálatosan nem tudott részt venni a közös munkában a droggal foglalkozó civil szervezet képviselője, továbbá a civil kerekasztal, illetve a műszaki szakképzési centrum képviselője sem.

Általános csoportbemutató

A fókuszcsoportban részt vevők talán a legsokszínűbb csoportot alkották az öt interjú közt. Érkeztek a katonaságtól az ÁNTSz-től, a cserkészektől éppúgy mint a Vöröskereszttől. A szervezetek delegáltjai, a saját szervezetük ifjúsággal foglalkozó szakemberei voltak. Hamar kialakult a csoport dinamika, és az együttműködés. *A nagyon eltérő profilú szervezetek képviselői egységes igényként fogalmazták meg az ilyen találkozókat szükségességét, jelezték, hogy máskor is szívesen vennének részt hasonló rendezvényen, hogy erősítsék a szervezetek közötti kapcsolattartást.*

A „Szombathelyi ifjúság (13-30 éves korosztály) demográfiai jellemzőiről és szükségleteiről” készített tanulmány kivonata

Minden fókuszcsoport bemutatkozó köre után elhangzott egy – az adott csoportban résztvevők összetételét figyelembe vevő, - tíz perces, ppt-vel kísért előadás, amelynek célja volt, hogy a résztvevőket orinetalja a Szombathelyi ifjúság (13-30 éves korosztály) jellemzőiről és szükségleteiről. Ez az orientációs folyamat két részből állt. Egyrészt olyan általános összefüggések kerültek kiemelésre, melyek bemutatták a válaszadók főbb jellemzőit (nemek, életkor, lakóhely, alacsony csoportok szerinti megoszlását). Másrészt, amelyekre az új ifjúsági koncepciónak reflektálnia kell. A népesség/munkaerő tendenciaszerű csökkenése, Szombathely, mint lakóhely, az oktatás általános megítélése, szabadidő mérleg a csoportban részt vevők számára olyan releváns információkat összefüggéseket tartalmazott, amelyek az adott csoport munkáját képes volt fókuszálni, de a meghívó mellékletében szereplő vezetői összefoglalóban nem szerepelt.

A szervezetek számára készített előadásban a legnagyobb hangsúlyt a szabadidő mennyisége és annak eltöltése kapta. A vizsgálatban szereplő összes alacsony csoport szabadidő mérlege ismertetésre került. A

szabadidő eltöltésének módjai közül egyet, a legnépszerűbbet a sportot mutattuk be. Ennek során kitértünk a sportolási lehetőségekkel, sportrendezvényekkel kapcsolatos elégedettségre, a sportlétesítmények, sportrendezvények látogatási gyakoriságára, és közösségi aktivitásként a sporthoz köthető egyesületi tagságra. Mindezt a vizsgált korosztály négy alcsoportjának bontásában.

A referátum végeztével a tisztázó körben szóba került, az alacsony közösségi aktivitás, illetve az egyesületi tagság alacsony aránya. Ezen belül is az, hogy a bajba jutott állatokat segítő egyesületekhez kötődő aktivitás kétszeresen meghaladta a bajba jutott embereket segítő szervezetekben mért tagságot.

Szombathelyen tagja vagy-e az alábbiak közül valamilyen közösségnek?

Nem vagyok tagja ilyen csoportnak

		Kiválasztva	Nincs kiválasztva	Összesen
Általános iskola tanulója	Fő	307	451	758
	%	40,5%	59,5%	100,0%
Középiskola tanulója	Fő	1294	1058	2352
	%	55,0%	45,0%	100,0%
Felsőoktatási intézmény hallgatója	Fő	289	119	408
	%	70,8%	29,2%	100,0%
„Aktív kereső”	Fő	274	111	385
	%	71,2%	28,8%	100,0%
Összesen	Fő	2164	1739	3903
	%	55,4%	44,6%	100,0%

Közösségi tagság (kultúra, vallás, karitatív)

amatőr művészeti együttes (tánc)	3.3%
amatőr művészeti együttes (zenekar)	2.7%
amatőr művészeti együttes (énekkar)	2.0%
amatőr művészeti együttes (irodalmi, színjátszó kör)	1.1%
vallási közösség	6.8%
honismereti kör	0,6%
karitatív egyesület	1.3%
állatvédő egyesület	2.5% (!)

Értékek-elvek

A stratégiai tervezés során fontos, hogy egy kimunkált értékrendszer mentén történjen. A fókuszcsoporthoz tartozó interjú egyik feladatául az Nemzeti Ifjúsági Stratégiában felsorolt alapelveket egy feladatlap formájában ABC sorrendben bocsátottuk a résztvevők elé, kérve őket arra, hogy a felsorolt alapelveket, a saját értékrendszerük szerint súlyozva sorolják be. A feladat része volt, hogy ha van olyan érték, amely a kitöltő szerint még fontos lehet a szombathelyi ifjúság számára, azt tüntesse fel.

A Nemzeti Ifjúsági Stratégia (NIS) az alábbi alapvetésekre épít: (a zárójeles kis betűk az általunk használt ABC sorrendben elfoglalt helyét mutatja). A táblázat oszlopaiban 1-5-ig az említések helye szerint, betűjelükkel szerepelnek a feladatlapon kapott értékpárok. A táblázat 6. oszlopába a javasolt értékek okozta „többlet” értékek kerültek.

1. (a) Beágyazódás és részvétel
2. (d) Szolidaritás és felelősség
3. (b) Érvényesülés és értékteremtés
4. (e) Szubszidiaritás és transzparencia
5. (c) Önállóság és fejlesztés

Harmadik fókuszcsoport 2016.10.04. de 13 fő				Szervezetek	
1. helyen	2. helyen	3. helyen	4. helyen	5. helyen	6. helyen
c f(1)* b b c b d d b a b b f(3)*	b a a a a a c b a c a a d	d d e d b d a a d b d c a	e e c c d c f(2)* e e c e e b	a b d e e e b c c d e d e	c e c
Σ : a1, b6, c2, d2, e0, f2	Σ : a8, b2, c2, d1, e0	Σ : a3, b2, c1, d6, e1	Σ : a0, b1, c4, d1, e6, f1	Σ : a1, b2, c2, d3, e5	Σ : a0, b0, c2, d0, e1

Javasolt értékek: f: 1.) Közösség és kötődés, 2) példamutatás, fegyelem 3) Otthonosság, nyitottság

Első helyen az *érvényesülés és értékteremtés* (NIS-ben a harmadik!) jelent meg nagy súllyal. A második helyre sorolt, leggyakrabban választott értékpár a *beágyazódás és részvétel* (ez a NIS-ben az első helyen szerepel). A harmadik helyre került a *Szolidaritás és felelősség* (NIS-ben a második). Negyedik és ötödik helyen egyaránt a *szubszidiaritás és a transzparencia* (NIS-ben ez a negyedik) került hangsúlyosan besorolásra. Viszonylag egyenletesen jelent meg a rangsorok között, de leghangsúlyosabban a negyedik helyen, az *önállóság és fejlesztés* (NIS-ben a ötödik!)

A feladat elvégzésekor három résztvevő tett javaslatot új elvekre. Ha jobban megvizsgáljuk ezeket, akkor azt láthatjuk, hogy a három javaslatot gond nélkül hozzárendelhetjük a Nemzeti Ifjúsági Stratégia elveihez. A *közösség és kötődés* illetve az *otthonosság, nyitottság* része a *beágyazódás és részvétel*

értékpárnak. A példamutatás és fegyelem pedig könnyen kapcsolható a szolidaritás és felelősség alapelveihez. Fontos azonban kiemelni, hogy az ifjúság számára, kommunikációs szempontból is jelentős szempontokról van inkább szó. Így ezek helye nem a stratégiai tervezésben, hanem a réteg-specifikus kommunikációban, az akciók illetve, a cselekvési tervek szintjén kell figyelembe venni. Összefoglalva, az új javaslatok (közösség és kötődés; otthonosság, nyitottság, valamint a példamutatás és fegyelem), inkább kommunikációs szempontból jelentős adalékok. *A szervezetek szempontjából, az érvényesülés és értékteremtés, került az első helyre szemben a NIS harmadik helyével és másodikkra a beágyazódás és részvétel, szemben a NIS első helyével.*

Problémák

A probléma-térkép elkészítésekor az elemzést minden interjú során az erőforrás- kompetencia mátrixba sorolt problémák számossága alapján járunk el, vagyis a legtöbb problémával bíró csoport elemzésével kezdjük és a legkevesebb problémával bíró negyeddal fejezzük be.

A) Kevés erőforrás, kis kompetencia	B) Kis kompetencia, nagy erőforrás igény
<ul style="list-style-type: none"> • Ifjúság mozgás szegény életmódja, motiváció jó példa kellene • A fiatalok közösségeinek hiánya • Fiatalok fizikai állóképességének javítása 	<ul style="list-style-type: none"> • Jövőkép hiánya, elvándorlás
C) Kevés erőforrás, nagy kompetencia	D) Nagy erőforrás, nagy kompetencia
<ul style="list-style-type: none"> • Kötöttségek nélküli közösségi terek teremtése • Több generációs családok felbomlása • Közösségiség, amely értéket közvetít • Egyén számára közösség teremtése 	<ul style="list-style-type: none"> • Kevés és diszfunkcionális közösségi tér működik kevés szakemberrel • A motiváció hiány megbízhatatlanságot eredményez, és visszahatásként elhasználja a rendszerben dolgozókat

A problémák, megadott szempontok szerinti szakmai leírása, három résztvevőnek jelentett komoly gondot, három pedig kisebb hibákat ejtett, heten jól megfeleltek.

Az ifjúsággal foglalkozó szervezetek fókuszcsoportjában a *kevés erőforrás és nagy kompetencia („C”)* mezőbe sorolt *négy probléma* – talán a csoport jellegéből fakadóan is - a közösségiség problematikáját járja körül. A kis erőforrást és nagy szakmai kompetenciát igénylő problémák nagy eséllyel a szervezetek számára jelentenek erőpróbát, hisz a cselekvést inkább szakmai, semmint anyagi kihívások formálják. A négy vázolt probléma dinamikáját az adja, hogy *egyszerre érzékeli, a több generációs együttélés gyengülését (amely nemcsak generációkon túl mutató gyengülést, hanem az ennek a jelenségnek egy-egy generáción belüli dimenzióját is jelenti) és a közösségiség erősítését, amely olyan tereket teremt, melyek a kötetlen együttlét helyszínei lehetnek, ám van alkalom arra, hogy értéket közvetítve az egyén számára a valahova tartozás lehetőségét is felvillantsa*. Ezek elsősorban a szervezetfejlesztési tartalom szempontjából jelentősek, másfelől viszont a koncepció helyzetelemzés részéhez szolgáltatnak adalékot.

Három probléma sorolódott a *kis erőforrás, kis kompetencia („A”)* mezőbe. Az ebben a mezőben szereplő problémák oldásához azonnali cselekvéssel lehet hozzákezdeni. A beszélgetés során kiderült, hogy a horizontális szervezés, egymás jobb megismerése, és a közös cselekvés a meglévő szaktudással, csekély anyagi erőforrások mozgósításával képes lehet; jó motivációs technikákkal, jó példákkal kellene az ifjúság *mozgás szegény életmódján* változtatni, ami amellet, hogy *a fiatalok fizikai állóképességének javítását* is eredményezi, *a fiatalok közösségeinek hiányát* is orvosolhatja. Ez a cselekvési terv céljainak és tartalmának szempontjából jelentős eredmény.

A *nagy erőforrás, nagy kompetencia („D”)* kategóriába két probléma került. Ebből az egyik a közösségi terek teremtése mellett, a már meglévők diszfunkcionalitását számolná fel. *Vagyis egyszerre van szó intézményi keretek bővítéséről, és ehhez kapcsolódóan egy új szolgáltatási paradigma megteremtéséről is*. Ennek az új szakmaiságnak orvosolni kellene a motiváció hiányát, mert az megbízhatatlanságot eredményez, és visszahatásként elhasználja a rendszerben dolgozókat. A nagy erőforrást nagy szakmai kompetenciát igénylő problémák azok, amelyeket a szervezetfejlesztésnél és a stratégiai tervezés során érdemes úgy figyelembe venni, hogy a finanszírozási, a szakmai, a szervezeti illetve az esetleges jogszabályi szempontokat ezen dimenziók mentén újra lehessen gondolni.

Kis kompetencia és nagy erőforrást („B”) igénylő probléma a jövőkép hiánya és az ennek következtében fellépő elvándorlás. Az elvándorlás és a motivál(hat)atlanság a többi beszélgetésen különböző súllyal, de elő került. Ebben az esetben úgy láttuk, hogy a *szervezetek kompetenciáját meghaladó problémaként kezelték az elvándorlás problematikáját*, miközben az magában hordozhat valamiféle

motivációt is, hisz nemcsak a kényszer az, ami az elvándorlást előidézhetheti. A motiváció (vagy annak hiánya) pedig pont annak a közösségiségnek a mezejében nyerhet új tartalmat, amelynek kialakítását oly szükségesnek látták a szervezetek képviselői.

SWOT

A SWOT elemzése során, táblázatba szerkesztjük a beérkezett válaszokat majd azokat négy elemző kérdés prizmáján értelmezve tárjuk fel a csoport specifikus összefüggéseket.

Erősség	Lehetőség
<ul style="list-style-type: none"> • Van kiépült intézmény rendszer, szervezetek hálózata • Önkormányzat kiemelt figyelme az ifjúság irányába • Szociálisan kevésbé veszélyeztetett régió • Az intézmény rendszeren belüli együttműködési készség 	<ul style="list-style-type: none"> • Közösség építés • (A helyi) Támogatási rendszer szabályainak újragondolása • Intézmények ösztönzése • Infrastruktúra fejlesztése
Gyengeség	Veszély
<ul style="list-style-type: none"> • Feladatok elosztása, időbeli koordináció, (egymásra szervezés, programok időpontjának egyeztetése) • Intézmények közti kommunikáció • Eszközhány a megvalósításhoz • Motiválási módszerek gyengesége • Kevés szakember • Közösség építés hiánya 	<ul style="list-style-type: none"> • Gazdasági társadalmi változások • Demográfiai változás (népesség fogyás) • Érdetelenség • Időhiány

➤ Melyik erősségünk melyik lehetőség megvalósulását segíti?

A dekretált erősségek (szociálisan kevésbé veszélyeztetett régió; önkormányzat kiemelt figyelme az ifjúság irányába; van kiépült intézmény rendszer, szervezetek hálózata) elvileg a támogatási rendszer újragondolását elősegítik. Valójában komoly kihívás, hiszen, a meglévő, akár több éve működő gyakorlatok és hierarchiák rendszerében kellene újítani és a támogatási rendszert egy jól átgondolt, minőségi indikátorok mentén nyomon követhető, transzparens forrásallokációval támogatni.

➤ Melyik gyengeségünk melyik lehetőség megvalósulását gátolja?

Az intézmények közötti kommunikáció (kétirányú, folyamatos, moderált/támogatott tevékenység) akadályozása a támogatási rendszer szabályainak újrafogalmazását jelentősen gátolja. *A munkakultúra részévé kell(ene) válnia, hogy a döntés-előkészítő folyamat adminisztratív, formális elemei*

gyengüljenek és a sokkal inkább idő és energia igényes, többkörös egyeztetés és kompromisszum keresés domináljon. Az „eszközhány” sokszor koordinációval, partnerséggel orvosolható, alapvetően nem gátolhatja a támogatási rendszer reformálását. A szakember hiány komoly gát lehet, hiszen ez nem elsősorban mennyiségi, hanem minőségi kérdés, mert olyan szakemberekre van szükség, akik folyamatos önképzéssel tudják szinten tartani az aktuális kihívásokra való reagálás képességét.

Egyik résztvevő: „Ma már lehetetlen egy faliújságon elhelyezett hirdetéssel kirándulást szervezni, de a facebookon közzétett közös „poke-mon” vadászatra tódulnak a fiatalok”.

➤ Melyik erősségünk segít, hogy a veszélyt elhárítsuk?

A detektált veszélyek elhárításához csak részleges muníciót szolgáltatnak az erősségek. Az a tény, hogy a régió/megye szociális értelemben, a többi megyéhez viszonyítva nincs rossz helyzetben, előrejelzi, hogy társadalmi-gazdasági változások sem olyan súllyal esnek latba, mint az ország más részein. Az önkormányzat kiemelt figyelme az ifjúság irányába, ha nem is önmagában, de képes az érdektelenséget és időhiányt a kívánatosabb irányba befolyásolni. Az intézmény rendszeren belüli együttműködési készség szintén részlegesen, de csökkentheti az érdektelenséget.

➤ Melyik gyengeségünk akadályoz bennünket a veszély elhárításában?

Az intézmények közötti kommunikáció minőségi gyengesége, a társadalmi-gazdasági változások okozta feszültségek csökkentését akadályozza. *A jó szakemberektől elvárható jó motiválási módszerek és hatékony közösség építés hiánya az érdektelenség (mint jelentős, általános gyengeség) elhárítását akadályozzák.*

Elvárásokhoz igazított záró értékelés

Harmadik fókuszcsoport 2016.10.04. délelőtt <i>Szervezetek</i>					
Sorszám	Elvárások	Mennyire felel meg egy fókuszcsoport által nyújtott lehetőségeknek			Megítélés ☺ ☹ ☹
		Teljesen	Részben	Egyáltalán nem	
1.	Segíteni a munkát	X			☺
2.	Adatok árnyalása	X			☺
3.	Koncepció körvonalazása	X			☺
4.	Koncepció körvonalazása	X			☺
5.	Mit és hogyan a fiatalokkal		X		☺
6.	A közösségek jövőbeni szerepe	X			☺
7.	Tegyen hozzá a stratégiához	X			☺
8.	Egymást támogatva, együttes munka	X			☺
9.	Mit kapok itt?		X		☺
10.	Nagyobb rálátás	X			☺
11.	Város számára irány		X		☺ ☹
12.	Megismerni a szervezeteket		X		☺
13.	Új lehetőségek a honvédség szempontjából	X			☺
14.	Kapcsolatok mélyülése a kimozdulás holtpontról	X			☺
15.	Ismeretek	X			☺

Összegezve:

- A tervezett inputokat, mennyiségi és minőségi szempontból jó megfelelési fokon szolgáltatotta ez a fókuszcsoportos interjú.
- A kezdetekkor megfogalmazott elvárások, többnyire megfeleltek egy fókuszcsoport által nyújtott lehetőségeknek.
- A szubjektív tetszési/teljes megelégedettségi arány meghaladta a 98%-ot.

4. Interjú: Középiskolák 2016.10.04. 14-17 óra

Meghívottak/megjelentek

A fókuszcsoportra tizenhét meghívó került kiküldésre. Az iskolák közül tíz, továbbá a Szombathely Megyei Jogú Város Diákönkormányzata képviseltette magát. A munkába bekapcsolódott egyrészt az önkormányzat képviselőjében egy társadalomfejlesztési ügyintéző, másrészt az Agora Ifjúsági Szolgálat képviselője is. (Ez a szervezet minden interjúra küldött képviselőt, ők így a meghívottak listáján nem szerepeltek.) Az egyik iskolát ketten; egy pedagógus és egy diák is képviselte. Két olyan intézmény volt, amelyből nem az a pedagógus érkezett, akinek a meghívó kiküldésre került. Sajnálatos, hogy munkában nem tudott részt venni a munkájuk során speciálisigényű tanulói csoportokkal foglalkozó intézmény képviselője.

Általános csoportbemutató

A negyedik interjú a középiskolákban tanító, diák-önkormányzatot segítő tanárok voltak túlnyomó többségben. Fontos, hogy a csoport munkájában aktívan vettek részt diákönkormányzati képviselők, illetve a városi önkormányzat két munkatársa. A bemutatkozó körben kiderült, hogy néhány szakos tanárt kijelöltek a segítő tanár helyettesítésére. Egy főt azért delegáltak, mert énektanárként ő ismeri legjobban a diákokat. Az elvárások túlnyomó részét az operatív segítséget célozták és konkrét tanácsot, hogy mit tegyenek. A csoportból egy fő jelezte, hogy ismeri, olvasta a Nemzeti Ifjúsági Stratégiát.

Az interjú a tagok akik, ifjúsági segítőként ugyanazt a feladatot végzik iskolájukban, alig ismerték egymást. Mégis, már a bemutatkozó kör után érezhető volt az a dinamika, amely a csoport működését végig jellemezte. Jó volt látni, hogy a részt vevő diákok mennyire aktívan kapcsolódtak be a közös munkába, és egyenrangú félként tudtak közreműködni a csoportos feladatok megoldásában is.

Az interjú alatt spontán módon is megfogalmazódott *a horizontális kapcsolatteremtés és fenntartás igénye*. Ezt csak erősíti, hogy éreztük a tanárok újítások iránti motivációját.

A „Szombathelyi ifjúság (13-30 éves korosztály) demográfiai jellemzőiről és szükségleteiről” készített tanulmány kivonata

Minden fókuszcsoport bemutatkozó köre után elhangzott egy – az adott csoportban résztvevők összetételét figyelembe vevő, - tíz perces, ppt-vel kísért előadás, amelynek célja volt, hogy a résztvevőket orinetalja a Szombathelyi ifjúság (13-30 éves korosztály) jellemzőiről és szükségleteiről. Ez az orientációs folyamat két részből állt. Egyrészt olyan általános összefüggések kerültek kiemelésre, melyek bemutatták a válaszadók főbb jellemzőit (nemek, életkor, lakóhely, alcsoporthoz szerinti megoszlását). Másrészt, amelyekre az új ifjúsági koncepciónak reflektálnia kell. (A népesség/munkaerő

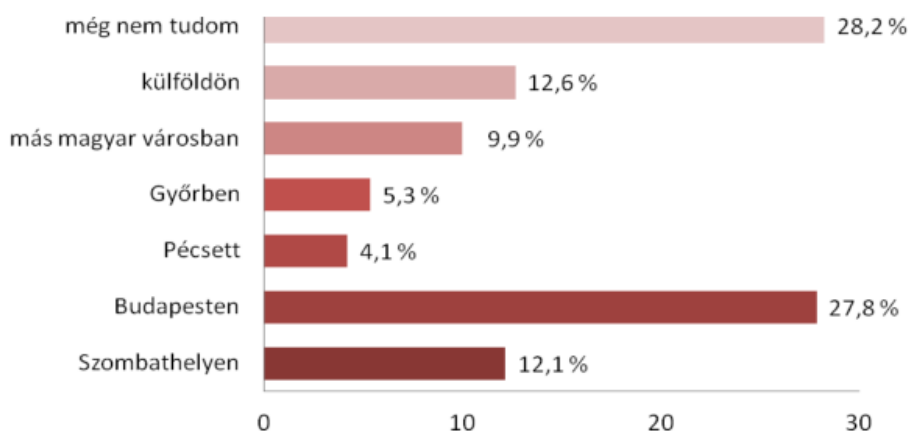
tendenciaszerű csökkenése, Szombathely, mint lakóhely, az oktatás általános megítélése, szabadidő mérleg a csoportban részt vevők számára olyan releváns információkat összefüggéseket tartalmazott, amelyek az adott csoport munkáját képes volt fókuszálni, de a meghívó mellékletében szereplő vezetői összefoglalóban nem szerepelt.

A középiskolák számára készített prezentáció kitért arra, hogy az összes válaszok 60% középiskolásoktól érkezett, így az ő esetükben volt a legsikeresebb az elérési út. Két változó került iskola típus szerinti bemutatásra, egyrészt a beérkezett válaszok, illetve a továbbtanulási szándékot is ebben az összefüggésben elemeztük. A középiskolai rendszerrel és a Szombathely által kínált továbbtanulási lehetőségekkel való elégedettség ismertetése után a továbbtanulási szándék bemutatásakor azt láttuk, hogy Budapest népszerűsége töretlen, de gyakori már a külföld nyújtotta lehetőségek mérlegelése is. A tanulmányok befejezés utáni élethelyzínként a legnagyobb csoport a külföldön élni akaró diákok voltak.

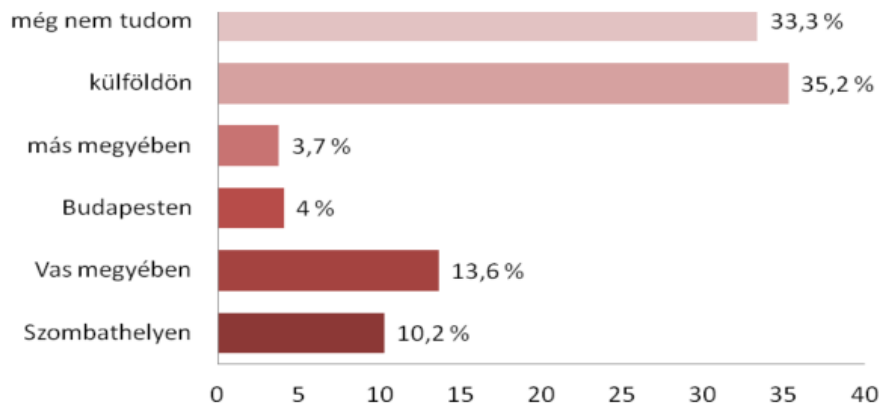
A kevés szabad idő következményeként ebben a csoportban is jellemző az alacsony egyesületi aktivitás, ez alól csak a sportegyesületek a kivételek.

Az ismertető végeztével a tisztázó körben szóba került, *a magas színvonalú középiskolai oktatásnak az a kontraproduktív hatása, melynek következményeként, ha az adott városban hiányos a felsőoktatási paletta, akkor a város fiataljai nagy számban mennek el előbb máshová tanulni, majd –nagy eséllyel– máshol kezdik meg felnőtt életüket.* A vizsgálatból kiderült, hogy amíg a „tervezett” irány a felsőoktatásban Budapest, addig az élethelyzínnek közül legtöbben a külföldet jelölték meg. Vagyis Budapest már nem alternatíva élethelyzínként. (A külföldi életkezddéssel kapcsolatos riasztó adatot árnyalja, hogy a már munkaerőpiacon lévő válaszadóink közül „csak” tíz százalék körül volt azok aránya, akik külföldre mennének élni.)

Hol szeretnéd felsőfokú tanulmányaidat folytatni?

Hol képzeled el felnőtt életedet, hol szeretnél élni, dolgozni?

Értékek-elvek

A stratégiai tervezés során fontos, hogy egy kimunkált értékrendszer mentén történjen. A fókuszcsoportos interjú egyik feladatául az Nemzeti Ifjúsági Stratégiában felsorolt alapelveket egy feladatlap formájában ABC sorrendben bocsátottuk a résztvevők elé, kérve őket arra, hogy a felsorolt alapelveket, a saját értékrendszerük szerint súlyozva sorolják be. A feladat része volt, hogy ha van olyan érték, amely a kitöltő szerint még fontos lehet a szombathelyi ifjúság számára, azt tüntesse fel.

A Nemzeti Ifjúsági Stratégia (NIS) az alábbi alapvetésekre épít: (a zárójeles kis betűk az általunk használt ABC sorrendben elfoglalt helyét mutatja A táblázat oszlopaiban 1-5-ig az említések helye szerint, betűjelükkel szerepelnek a feladatlapon kapott értékpárok. A táblázat 6. oszlopába a javasolt értékek okozta „többlet” értékek kerültek.

1. (a) Beágyazódás és részvétel:
2. (d) Szolidaritás és felelősség:
3. (b) Érvényesülés és értékteremtés:
4. (e) Szubszidiaritás és transzparencia:
5. (c) Önállóság és fejlesztés:

Negyedik fókuszcsoport 2016.10.04. du 15 fő (13 kitöltő)					Középiskolák
1. helyen	2. helyen	3. helyen	4. helyen	5. helyen	6. helyen
c e a a c b d b b b e e c	e b c e b d e a c e d a e	a c b b d a a e a a a c d	b a e c a e b d e c b b a	d d d d e c c c d d c d b	f(1)*
Σ: a2, b4, c3, d1, e3	Σ: a2, b2, c2, d2, e5	Σ: a6, b2, c2, d2, e1	Σ: a3, b4, c2, d1, e3	Σ: a0, b1, c4, d7, e1	Σ: f1

Javasolt érték: f: 1) véleményformálás

Első helyen az *érvényesülés és értékteremtés* (NIS-ben a harmadik!) A második helyre sorolták, a *szubszidiaritást és a transzparenciát* (NIS-ben a negyedik!). Harmadik helyre került, a legnagyobb súllyal, a *beágyazódás és részvétel* (ez a NIS-ben az első helyen szerepel!). Negyedik helyen újból a legnagyobb súly kapta az *érvényesülés és értékteremtés* (NIS-ben a harmadik). Ötödik helyen jelent meg *szolidaritás és felelősség* (NIS-ben a második!). Ezen a helyen kapta a legerősebb besorolást még az *önállóság és fejlesztés* (NIS-ben szintén az ötödik)

A csoportban egy résztvevő tett javaslatot új elv – „véleményformálás” – bevezetésére, a hatodik helyre. Ha jobban megvizsgáljuk, akkor azt láthatjuk, hogy a javaslatot könnyen hozzárendelhetjük a Nemzeti Ifjúsági Stratégia, *beágyazás és részvétel*, értékpárjához, mely a NIS-ben első, a helyi súlyozásban a harmadik helyen szerepel. Tulajdonképp az ifjúság számára fontos szempontról van inkább szó. Így véleményformálás igényét nem a stratégiai tervezésben, hanem az akciók, illetve, a cselekvési tervek szintjén, mint lényeges módszert érdemes figyelembe venni.

Összefoglalva, *a középiskolák szempontjából, az érvényesülés és értékteremtés, valamint a szubszidiaritás és transzparencia hangsúlyosak, míg a szolidaritás és felelősség csak az ötödik helyen hangsúlyos.* Meg kell említeni, hogy ezen csoport esetében volt a NIS fontossági sorrendjétől a legmarkánsabb az eltérés.

Problémák

A) Kevés erőforrás, kis kompetencia	B) Kis kompetencia, nagy erőforrás igény
<ul style="list-style-type: none"> • Erasmus+ programban való alacsony részvétel • A programok súlyozása a kollégiumokban 	<ul style="list-style-type: none"> • Elvándorlás
C) Kevés erőforrás, nagy kompetencia	D) Nagy erőforrás, nagy kompetencia
<ul style="list-style-type: none"> • Mobil eszközöktől való függőség lazítása • Az osztályközösségeken belüli kommunikáció javítása • 2x! Az iskolai dohányzás visszaszorítása 	<ul style="list-style-type: none"> • Értékválasztások problémái, -> céltalanság motiválatlanság • Érdektelenség a nyelvtanulásban-> életesélyeket befolyásoló probléma • Drogok problémák a fiatalok közt • A vidékről bejáró gyermekek túlterheltsége • 3x! Gyermekek túlterheltsége

A problémák, megadott szempontok szerinti szakmai leírása négy résztvevőnek egyáltalán nem jelentett gondot, három pedig kisebb hibákat ejtett, hét fő esetében a szempontok szerinti leíráshoz egyéni segítséget kellett adni.

A probléma-térkép másodlagos elemzését, minden interjú során az erőforrás- kompetencia mátrixba sorolt problémák számossága alapján végezzük, vagyis a legtöbb leírt problémát tartalmazó kvadráns elemzésével kezdjük és a legkevesebb problémával bíró negyeddal fejezzük be.

Az összes probléma felvetések több mint fele *a nagy erőforrás, nagy kompetencia („D”)* mezőbe került. A problémák két csoportba oszthatóak, a túlterheltség, valamint az értékválasztás problémái. Ez utóbbihoz kapcsolható, mégis külön kategóriába került a „*drog-probléma*”. *A gyermekek és fiatalok túlterheltsége áll, összesen négy említéssel az első helyen. Nem csak az iskolán belüli magas óraszám, különórák, sport edzések szempontjából, hanem a középiskolába való bejutás/hazajutás idő/utazási terhe szempontjából is. Ez valóban túlnyúlik az önkormányzatiság lehetőségein, hiszen a középiskolákhoz köthető mozgástere a tanügyi reformokat követően az önkormányzatoknak alig maradt. A stratégia szintje azonban alkalmas terepe azoknak a hosszútávú céloknak, amelyekért a rendelkezésre álló eszközökkel (helyi jogszabály, tömegközlekedési menetrend racionalizálás, politikai lobbi stb.) érdemes küzdeni.* Az értékválasztások problémáinak következményeként detektálták a középiskolák ifjúsági referensei a céltalanságot és a motiválatlanságot, amely életesélyeket rontó mértékben van jelen egy-egy középiskolában, még az idegen nyelvtanulás során is. Mindez egy olyan városban ahol az Ausztriába ingázók száma magas, illetve ahol a válaszadó középiskolások 35% életét külföldön képzelel el. *Az értékválasztás problematikája, bár középiskolában már markánsan jelenik meg, de alapvetően, a kora gyermekkortól erősen ható szocializációs környezet, az intézmények dolgozói által képviselt és hitelesen közvetített értékek, valamint a média érték-közvetítése együttesen okozza, illetve kezelheti is. Az intézményi dolgozók által közvetített értékek, tudatos és következetes szervezet- és minőség fejlesztési tevékenység kapcsán optimalizálhatóak.* Ugyancsak az életesélyeket rontja és csak stratégiai intervencióval kezelendő mértéket öltött a drogok használata a középiskolások közt. Itt is olcsóbb lenne a „*tűzoltásnál a megelőzés*”, vagyis *kora gyermekkortól lehet tanítani az egészségesebb választást, ki lehet alakítani, hogy az egészségesebb választás legyen a könnyebb választás, és meg lehet tanítani a potencionális veszélyek felismerését, illetve ezek csábítására a „nemet-mondani-tudást”.*

Kevés erőforrás, de nagy hozzáértéssel („C”) kezelhető probléma, az iskolákban a dohányzás (két említés), valamint az osztályközösségeken belüli kommunikáció javítása. A széthulló osztályközösségek egyik okaként a túlzott mobil használatot jelölték meg a beszélgetésben részt vevők. Bár nyilvánvaló, hogy ez inkább csak a tünete annak, hogy a „valódi személyes” kommunikáció nehézségeitől könnyen elfordulnak a „mintha-kommunikáció” egyik eszköze felé. E problémákat, a mostani eszköztárral kezelni nem tudják a csoportban részt vevő ifjúsági referensek sem. Frissíteni kellene azokat a tudásokat, amelyek ezekre a kihívásokra választ adhatnak. Ennek több módja lehetséges, de mindegyik előfeltétele egy jobb kommunikáció, mind vertikális, mind horizontális irányokban. (Ez irányú törekvéseket a csoport tagjai spontán módon is megfogalmaztak a beszélgetés alatt.) Többszörösen beigazolódott tény, hogy nem a dohányzás ellen érdemes, csak önmagában fellépni, hanem az egészséges életmód mellett kell hitelesen érvelni és követhető példákat is nyújtani.

Kevés erőforrás, kis kompetencia („A”) mezőbe kerülő problémák oldása rövid időtávon belül is lehetséges. Erasmus+ programban való részvétel javítása motiváló erőként hathat a nyelvtanulásra. Feltehetőleg a program népszerűsítését támogató kommunikációs felületeket, eszközöket érdemes alaposabban megvizsgálni. A programok súlyozása a kollégiumokban igazándiból szervezési/módszertani kérdés, amivel megakadályozható az egymást kioltó programok futtatása, és evvel minden nemű erőforrás szükségtelen pazarlása. A képzett és továbbképzett, egymással kommunikáló szakemberek esetleges hiányára is utalhat ez a probléma.

A kis kompetencia, nagy erőforrás („B”) csoportba az elvándorlás ügye került. A probléma komplexitása miatt csak az érintett szereplők e kérdésben végzett tevékenységének önkormányzati összehangolása és az erőforrások kanalizálása teremthet olyan helyzetet, amely a trendek megfordításának esélyével kecsegtet.

SWOT

A SWOT elemzése során, táblázatba szerkesztjük a beérkezett válaszokat majd azokat négy elemző kérdés prizmáján értelmezve tárjuk fel a csoport specifikus összefüggéseket.

Erősség	Lehetőség
<ul style="list-style-type: none"> • Polgármesteri Hivatal támogatása • Iskolai háttér (Ahol támogatják) • Elhivatott pedagógusok 	<ul style="list-style-type: none"> • Intézmények fejlesztendő területként való értelmezése • Hatékony kommunikáció (a szervezetek közt) • Közösségi terek megtöltése (Marketing) • Hatékony iskolai diákképviselők • Párbeszéd jellegű kommunikáció a döntéshozókkal (iskolai és önkormányzati szinten egyaránt) • Motiváltá tenni • Önkormányzati bérlakás program • Sok munkalehetőség • Ösztöndíjak a helyben tartáshoz
Gyengeség	Veszély
<ul style="list-style-type: none"> • Szűk választási lehetőségek • Nem mindenki számára elérhető (anyagi; • A rendezvények esetében időpont probléma: a vidéki, bejáró tanulók már nem tudnak haza menni) • Hiányos és rugalmatlan marketing (propaganda) 	<ul style="list-style-type: none"> • Fiatalok elvándorlása • Személyes, közösségi kapcsolatok meggyengülése • Értékvesztés • Eldobható világ-> nincs „megküzdés”

➤ *Melyik erősségünk melyik lehetőség megvalósulását segíti?*

A Polgármesteri Hivatal támogatása és az elkötelezett pedagógusok olyan erősségek, melyek feltétlenül támogathatják az intézményi fejlesztéseket, a (partnerségen alapuló) párbeszéd kialakítását és fenntartását. Szintén a Polgármesteri Hivatal támogatása segítheti akár a bérlakás program bővítését, akár a munkahelyteremtést, illetve ezen kezdeményezéseket célzó modellek kidolgozását, valamint az elvándorlás hatásait csökkentő ösztöndíjprogramok megtartását és továbbfejlesztését.

➤ *Melyik gyengeségünk melyik lehetőség megvalósulását gátolja?*

A hiányos/rugalmatlan marketing egyértelműen a fejlesztési programok gátja lehet. Az „ingázó”, messzebről bejáró tanulók szabadidő keret lényegesen kisebb, mint a helyben lakóké, ami jelentős

gátja a partnerségi párbeszéd kialakulásának, mert itt előfeltétel a (rendszeres) szabadidő keret. A szolgáltatások elérésének anyagi gátjai (útiköltség, belépő, havi tagsági díj, stb.) a közösségi terek megtöltését önmagában is gátolhatja.

➤ *Melyik erősségünk segít, hogy a veszélyt elhárítsuk?*

Az iskolai háttér és az elhivatott pedagógusok olyan erősség, mely az értékvesztés veszélyét képes nagymértékben csökkenteni, más faktorokkal összehangolva akár elhárítani is. A Polgármesteri Hivatal támogatása szintén nem önmagában, de jelentősen csökkentheti azt a veszélyt, melyet a fiatalok elvándorlása jelent.

➤ *Melyik gyengeségünk akadályoz bennünket a veszély elhárításában?*

A szolgáltatások elérésének nehezítettsége, anyagi gátja, komoly tényezője annak, hogy megakadályozhassuk a közösségi kapcsolatok meggyengülését. A hiányos és rugalmatlan marketing többek között azt is akadályozza, hogy a fiatalok elvándorlásának veszélyét elháríthassuk/mérsékelhessük, hiszen a helyi lehetőségek hiányos ismerete is lehet az egyik háttér tényező.

Elvárásokhoz igazított záró értékelés

Negyedik fókuszcsoport 2016.10.04. délután <i>Középiskolák</i>					
Sorszám	Elvárások	Mennyire felel meg egy fókuszcsoport által nyújtott lehetőségeknek			Megítélés ☺ ☹ ☹
		Teljesen	Részben	Egyáltalán nem	
1.	Beszélgünk hasznos jó dolgokról	X			☺
2.	Kíváncsiság	X			☺
3.	Diákok felkarolásához segítség		X		☹
4.	Gondolatcsere a pedagógusokkal a városi ifj. konc. kapcsán			X	☺
5.	Problémák közkinccsé váljanak	X			☺
6.	Kíváncsiság, ötletek	X			☺
7.	Mit kellene csinálni	X			☹

8.	Időhatárok betartása		X		☹
9.	Csapat együttműködés a megoldások keresésében	X			☺
10.	Információáramlás, együttműködés, ötletelés	X			☺
11.	+ információk az adatokhoz	X			☺
12.	Ötletek a problémákról kommunikáció	X			nem tudott végig maradni
13.	Kíváncsiság	X			☺
14.	Információk	X			☺

Összegezve:

- A tervezett inputokat, mennyiségi és minőségi szempontból többnyire megfelelően szolgáltatta ez a fókuszcsoportos interjú.
- A kezdetekkor megfogalmazott elvárások, közel 80%-ban –részben vagy egészen - megfeleltek egy fókuszcsoport által nyújtott lehetőségeknek. Hárman, az egyéni szakmai problémáikra kerestek volna megoldást.
- A szubjektív tetszési/teljes megelégedettségi arány elérte a 80%-ot.

5) Interjú: Intézmények 2016.10.05. 9-12 óra

Meghívottak/megjelentek

A fókuszcsoporthoz interjúra tizennégy meghívó került kiküldésre, ebből tizenkét intézmény képviseltette magát. A csoport munkában végül tizenöt fő vett részt. Ennek oka, hogy volt két olyan intézmény is, amely két fővel, egy további pedig házigazdaként vett részt a közös gondolkodásban. Négy intézmény nem a meghívott munkatársát delegálta a fókuszcsoporthoz interjúra.

Általános csoportbemutató

Az „ifjúsági intézmény” elnevezés ebben az esetben, az önkormányzati fenntartású szolgáltatásokon jelentősen túlmutató (pl.: rendőr, állami gondozottak ellátója, szalézi szerzetes, kisebbségi koordinátor) stakeholdereket mozgósított, tehát a képviselt intézmények szempontjából a leginkább heterogén csoport volt. Ez a csoport volt viszont abból a szempontból leginkább homogén, hogy a szombathelyi ifjúságot érintően, konkrét kliens-kapcsolatokon alapuló szaktudása volt, valamint a stratégiai gondolkodásban a leginkább jártasak voltak. Bár az első alkalommal voltak együtt egy interjú csoportban, mégis olajozottan és hatékonyan kooperáltak. *Záráskor közös szakmai igényként fogalmazták meg, hogy ilyen irányított fókuszbeszélgetésre – akár a KEF (Kábitószersz Egyeztető Fórum) mintájára, negyedévente szükség lenne.*

A „Szombathelyi ifjúság (13-30 éves korosztály) demográfiai jellemzőiről és szükségleteiről” készített tanulmány kivonata

Minden fókuszcsoporthoz bemutató körrel elhangzott egy – az adott csoportban résztvevők összetételét figyelembe vevő, - tíz perces, ppt-vel kísért előadás, amelynek célja volt, hogy a résztvevőket orinentalja a Szombathelyi ifjúság (13-30 éves korosztály) jellemzőiről és szükségleteiről. Ez az orientációs folyamat két részből állt. Egyrészt olyan általános összefüggések kerültek kiemelésre, melyek bemutatták a válaszadók főbb jellemzőit (nemek, életkor, lakóhely, alcsoportok szerinti megoszlását). Másrészt, amelyekre az új ifjúsági koncepcióknak reflektálnia kell. A népesség/munkaerő tendenciaszerű csökkenése, Szombathely, mint lakóhely, az oktatás általános megítélése, szabadidő mérleg a csoportban részt vevők számára olyan releváns információkat összefüggéseket tartalmazott, amelyek az adott csoport munkáját képes volt fókuszálni, de a meghívó mellékletében szereplő vezetői összefoglalóban nem szerepelt.

Az intézmények számára elkészített beszámoló sajátos szempontrendszerét az adta, hogy a kulturális szolgáltatások közül egyet, a filmnézési szokásokat, választva azt a teljes kutatási anyagon végig véve egy komplex kép kialakítására törekedtünk. Ennek során a filmnézésnek nemcsak a szabadidő

mérlegben elfoglalt helyét, hanem a mozikkal kapcsolatos véleményeket is csokorba szedtük. Ennek is több szintje volt, egyrészt általában a filmszínházak szolgáltatásainak megítélésétől indulva, a film nézés szabadidő mérlegben elfoglalt helyén át, a mozik látogatási gyakoriságáig terjedt a spektrum. Érdekes összefüggés, hogy az internetes filmnézés, nagy gyakorisággal van jelen a szabadidő mérlegben, de a filmnézés, a mozilátogatások gyakoriságát látva legalább annyira közösségi tevékenység is.

A felvezető előadás után, a tisztázó körben szóba került, hogy az internetes filmnézés nem akkora mértékben lett alternatívája a mozilátogatásnak, mint arra sokan számítottak. A mozilátogatás, ma is közösségi élmény, a két lehetőség inkább erősíti, semmint gyengíti egymást.

**Szabadidődben milyen gyakran végzed az alábbi tevékenységeket:
filmnézés számítógépen, mobil eszközökön (okostelefon, tablet, stb.)?**

		gyakran	alkalmanként	ritkán	soha	Összesen
Általános iskola tanulója	Fő	445	187	83	27	742
	%	60,0%	25,2%	11,2%	3,6%	100,0%
Középiskola tanulója	Fő	1186	761	324	57	2328
	%	50,9%	32,7%	13,9%	2,4%	100,0%
Felsőoktatási intézmény hallgatója	Fő	190	141	57	9	397
	%	47,9%	35,5%	14,4%	2,3%	100,0%
„Aktív kereső”	Fő	158	130	66	22	376
	%	42,0%	34,6%	17,6%	5,9%	100,0%
Összesen	Fő	1979	1219	530	115	3843
	%	51,5%	31,7%	13,8%	3,0%	100,0%

A mozival való elégedettség		teljes mértékben	többnyire igen	többnyire nem	egyáltalán nem	Összesen
Általános iskola tanulója	Fő	435	242	33	12	722
	%	60,2%	33,5%	4,6%	1,7%	100,0%
Középiskola tanulója	Fő	1002	1009	136	37	2184
	%	45,9%	46,2%	6,2%	1,7%	100,0%
Felsőoktatási intézmény hallgatója	Fő	127	189	27	8	351
	%	36,2%	53,8%	7,7%	2,3%	100,0%
„Aktív kereső”	Fő	113	208	24	7	352
	%	32,1%	59,1%	6,8%	2,0%	100,0%
Összesen	Fő	1677	1648	220	64	3609
	%	46,5%	45,7%	6,1%	1,8%	100,0%

Szabadidőben milyen gyakran végzed az alábbi tevékenységeket:
mozilátogatás?

						Összesen
		gyakran	alkalmanként	ritkán	soha	
Általános iskola tanulója	Fő	188	325	209	24	746
	%	25,2%	43,6%	28,0%	3,2%	100,0%
Középiskola tanulója	Fő	389	1076	737	123	2325
	%	16,7%	46,3%	31,7%	5,3%	100,0%
Felsőoktatási intézmény hallgatója	Fő	44	163	164	29	400
	%	11,0%	40,8%	41,0%	7,3%	100,0%
„Aktív kereső”	Fő	41	166	137	34	378
	%	10,8%	43,9%	36,2%	9,0%	100,0%
Összesen	Fő	662	1730	1247	210	3849
	%	17,2%	44,9%	32,4%	5,5%	100,0%

Értékek-elvek

A stratégiai tervezés során fontos, hogy egy kimunkált értékrendszer mentén történjen. A fókuszcsoporthoz tartozó interjú egyik feladatául az Nemzeti Ifjúsági Stratégiában felsorolt alapelveket egy feladatlap formájában ABC sorrendben bocsátottuk a résztvevők elé, kérve őket arra, hogy a felsorolt alapelveket, a saját értékrendszerük szerint súlyozva sorolják be. A feladat része volt, hogy ha van olyan érték, amely a kitöltő szerint még fontos lehet a szombathelyi ifjúság számára, azt tüntesse fel.

A Nemzeti Ifjúsági Stratégia (NIS) az alábbi alapvetésekre épít: (a zárójeles kis betűk az általunk használt ABC sorrendben elfoglalt helyét mutatja). A táblázat oszlopaiban 1-5-ig az említések helye szerint, betűjelükkel szerepelnek a feladatlapon kapott értékpárok. A táblázat 6. oszlopába a javasolt értékek okozta „többlet” értékek kerültek.

- (a) Beágyazódás és részvétel:
- (d) Szolidaritás és felelősség
- (b) Érvényesülés és értékteremtés:
- (e) Szubszidiaritás és transzparencia:
- (c) Önállóság és fejlesztés:

Ötödik fókuszcsoport 2016.10.05. de 15 fő				Intézmények	
1. helyen	2. helyen	3. helyen	4. helyen	5. helyen	6. helyen
b a b d c b a b e b b b b c d	a c a a a d e c a d a a a b b	d b c b d a d a d a c e e a c	f*(1) d d e b c b d b e d d c e a	c f*(2) e c e e c e c c e c d d e	e e
Σ : a2, b8, c2, d2, e1	Σ : a8, b2, c2, d2, e1	Σ : a4, b2, c3, d4, e2	Σ : a1, b3, c2, d5, e3, f1	Σ : a0, b0, c6, d2, e6, f1	Σ : e2

Javasolt értékek: f: 1.) támogató megtartó intézmények, 2.) Jövőbe mutató és interakciós mód

Az első helyre sorolt az *érvényesülés és értékteremtés* (ez a NIS-ben a harmadik!). Második helyre kerül és hangsúlyosan a harmadik helyen is megjelenik a *beágyazódás és részvétel* (ez a NIS-ben az első helyen szerepel). A harmadik hely másik hangsúlyos besorolása, mely a negyedik helyen dominál, a *szolidaritás és felelősség* (NIS-ben a második). Ötödik helyen egyformán dominál az *önállóság és fejlesztés* (NIS-ben is az ötödik!) valamint a *szubszidiaritás és a transzparencia* (NIS-ben a negyedik); Itt kell megjegyezni, hogy a *szubszidiaritás és a transzparencia* nem jelentős súllyal – kettő választás – „csak” a hatodik helyre lett rangsorolva.

Ebben a csoportban két résztvevő tett egy-egy javaslatot új elvek bevezetésére, a negyedik és ötödik helyen. A „*támogató megtartó intézmények*” kapcsolódnak részben a *szubszidiaritás és transzparencia*, illetve az *önállóság és fejlesztés* értékpárokhoz. A „*jövőbe mutató és interakciós mód*” pedig az *érvényesülés és értékteremtés* értékpárhoz köthető. Ezeket, így nem a stratégiai szinten, hanem a cselekvési tervek illetve, az akciók szintjén, valamint a célzott kommunikáció tervezésekor lehet hasznosítani.

Összefoglalva, az ifjúsággal napi munkában, és a szakpolitikában is jártas szakemberek körében az *érvényesülés és értékteremtés* kifejezetten hangsúlyos. Ezt a koncepció „elvek” fejezetében érdemes figyelembe venni, amennyiben a felsorolás fontossági sorrendet fog jelenteni, mint a NIS-ben.

Problémák

A probléma-térkép másodlagos elemzését, minden interjú során az erőforrás- kompetencia mátrixba sorolt problémák számossága alapján végezzük, vagyis a legtöbb leírt problémát tartalmazó kvadráns elemzésével kezdjük és a legkevesebb problémával bíró negyeddel fejezzük be.

<p>A) Kevés erőforrás, kis kompetencia</p> <ul style="list-style-type: none"> • Meg kellene hallgatni a fiatalok elképzeléseit véleményét • Jobb marketinggel a bejáró középiskolások felé is vonzóvá tenni a programokat • Program kavalkád koncepció nélkül egymást kioltó, programok, kezdeményezések 	<p>B) Kis kompetencia, nagy erőforrás igény</p> <ul style="list-style-type: none"> • Az ifjúsági kulturális programoknak a célközönséghez való jobb eljuttatása
<p>C) Kevés erőforrás, nagy kompetencia</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jobb párbeszéd a döntés hozókkal, (a diák önkormányzat funkcióinak újra gondolása) • Több figyelmet a szakellátásban élő gyermekek felé • Múzeum pedagógia erősítése a vidéki(!) (Szombathely vonzáskörzete iskoláiban) • Szociálisan hátrányos helyzetű fiatalok a közösségi tereken (kiút kereső, sok konfliktust tapasztalt) • Magányosan szórakozók világa 	<p>D) Nagy erőforrás, nagy kompetencia</p> <ul style="list-style-type: none"> • A városban élő nemzetiségi fiatalok körében az identitás elvesztése • A felső tagozatban erősíteni kellene a napközi használatát, mert az csökkentené az iskolai; (szociálizációs) hátrányokat • Az internet veszélyei • A média használat és az elszemélytelenedés összeadódó hatása • 2X! Designer drogok használata

Az „Ifjúsági Intézmények” csoportban a leggyakoribb problémamező *a nagy erőforrás és kompetenciát igénylő problémák („D”)* halmaza. Halmaz abban az értelemben is, hogy kevés egymáshoz kapcsolható problémát találtunk. Kétszer említették a designer drogok használatát/elterjedését. Kétszer a média/internet használat okozta ártalmakat. Ezek a vizsgált korcsoport egészségének problémái, nemcsak a városban, hanem az országban sőt az Unióban is. Mégis van arra lehetőség, hogy *a koncepció szintjén a rizikómagatartásokkal, függőségekkel, a cselekvési terv szintjén a mindenkori helyi specifikumokat feltárva célzottan lehessen beavatkozni* ezen problémák kezelésére.

Szintén jelentős probléma a nemzetiségi fiatalok körében a nemzetiségnek, mint identitásképző elemnek az inflálódása. A városi környezetben ennek megőrzése többlet erőforrásokat igényel, ezért kiemelt szempontként kell kezelni. Valószínű, hogy *a szervezetfejlesztés kapcsán az interkulturális kommunikáció készségét is érdemes fejleszteni*. Ebbe a csoportba sorolódott még, hogy az általános iskolák felső tagozataiban erősíteni kellene a napközök szerepét. Ez is elsősorban szervezet- és *minőség fejlesztési kihívás. A koncepció szintjén a tanításon kívüli iskolai szabadidő vonzó strukturálását lehet részcélként megfogalmazni.*

A kevés erőforrást, de nagy szakmai hozzáértés kívánó („C”) kezelendő problémák száma öt volt. Ketten is említették a szociálisan hátrányos helyzetű fiatalok problémáit. *A koncepció szintjén már*

érdemes biztosítani a szociális, egészségügyi és oktatási szaktudás szinergikus összekapcsolásával a hátrányos helyzet tüneti kezelésének és prevenciójának optimalizálását.

Szervezetfejlesztési szempontból jelentős,

- hogy az ellátó rendszeren belüli nagyobb figyelem mellett a közösségi tereken jelenlévő konfliktusok új módon történő kezelése is szakmai kihívás.

- a diák önkormányzatiság újra gondolásával javítható lenne a döntéshozók felé irányuló információ áramlás, és ezzel az érdekérvényesítés egy magasabb szintre emelkedhetne.

Az akciótervhez értékes adalék, hogy a szombathelyi közgyűjtemények által biztosított múzeum pedagógiai lehetőségeket még jobban ki kellene aknázni az iskolák számára, mert az élmény pedagógia lehet az egyik olyan módszer, amely részt törhet az általánosan tapasztalt érdektelenségen, motiválatlanságon. Fontos lenne, hogy ezek a lehetőségek a városkörnyéki települések iskolái számára is megnyíljanak, mert ezzel is csökkenteni lehetne azokat a települési hátrányokat, amelyek meglétét evidenciaként szokás említeni.

Kevés erőforrás, kis kompetencia („A”) szükségeltetik ahhoz, hogy a jobban meg lehessen hallani a fiatalok elképzeléseit, véleményét. *Egy jobb marketinggel* a bejáró középiskolások számára is vonzóvá lehetne tenni a programokat, amihez társulnia kellene egy *jobb közlekedésszervezésnek* is. Fontos lenne továbbá, hogy azok számára is elérhetőek legyenek a szombathelyi intézmények kínálta lehetőségek, programok, akik a városban tanulnak, de az állandó lakhelyük nem Szombathelyen van. Egy racionálisabb szervezéssel és koordinációval megszüntethető lenne az a „program kavalkád”, amely koncepció nélkül egymást kioltó, programok, kezdeményezések eredményez. A felsoroltak leginkább az akciótervekben hasznosíthatóak.

Kis kompetencia és nagy erőforrás („B”) igénye van az ifjúsági kulturális programoknak a célközönséghez való jobb/hatékonyabb/motiválóbb eljuttatásának. Első pillantásra ennek az erőforrás igénye nem nagy hiszen „csak” jobb szervezésre van szükség, de a probléma leírása arról is szól, hogy a jelenlegi marketing eszközök nyújtotta lehetőségek már nem elégségesek; új módszerekre, mechanizmusokra, csatornákra van szükség egy hatékonyabb kulturális intézmény rendszer és programpaletta kialakításához. (Meg kell azonban jegyeznünk, hogy a helyzet nem kritikus, mert az empirikus kutatás során nagyon erős tetszést mértünk, korcsoporttól függetlenül, a város nyújtotta szórakozási és kulturális /mozi, színház, könnyűzenei koncertek, városi nyilvános nagy rendezvények/ lehetőséggel kapcsolatban.) *Feltehetőleg a kommunikációs szakemberek bevonása a szervezetfejlesztési folyamatokba részlegesen kezelhetné ezt a helyzetet. Egyértelmű, hogy az akcióterv/cselekvési terv elemeinek pontosításakor nem csak a tartalomra és a forrás igényre, a*

teljesülési indikátorokra kell koncentrálni, hanem itt érdemes a kommunikációs módszereket is rögzíteni.

SWOT

A SWOT elemzése során, sorra táblázatba szerkesztjük a beérkezett válaszokat majd azokat négy elemző kérdés prizmáján értelmezve tárjuk fel a csoport specifikus összefüggéseket.

Erősség	Lehetőség
<ul style="list-style-type: none"> • Szakemberek- szakmaiság • Közhangulat közbiztonság • Program kínálat • Választási lehetőségek 	<ul style="list-style-type: none"> • A sokszínű tagolt ifjúsági tér programokkal való megtöltése • A szervezeti rendszer tagjai pl. LOGO Ifjúsági Szolgálat fejlesztése • Az ifjúsággal foglalkozó szakemberek kompetenciáinak fejlesztése • Nemzetközi kapcsolatok fejlesztése
Gyengeség	Veszély
<ul style="list-style-type: none"> • Fogyó népesség • Koordináció hiánya miatt nincs tudatos tervezés, erőforrás térkép hiánya • Nincs hálózata az ifjúsági ellátásnak, így nincs egységes képviselője sem • Ifjúságsegítő szakképzés hiánya • Jövőkép hiánya 	<ul style="list-style-type: none"> • Áldozattá válás, elkövetővé válás • Külföld elszívó hatása oktatásban, munkahelyként • Minőségi munkahelyek hiánya • Hiteleségi deficit (A helyben kommunikált tartalmak esetében) • A jövő tervezhetetlensége

- Melyik erősségünk melyik lehetőség megvalósulását segíti?

Szakemberek- szakmaiság, probléma megoldási kapacitása valamint a programokhoz szükséges infrastrukturális háttér együtt, egyértelműen a humán erőforrás fejlesztés lehetőségét segíti.

- Melyik gyengeségünk melyik lehetőség megvalósulását gátolja?

A fogyó népesség és koordináció hiánya jelentősen gátolja a humán erőforrás fejlesztés megvalósulását.

- Melyik erősségünk segít, hogy a veszélyt elhárítsuk?

A közhangulat, közbiztonság segít abban, hogy az áldozattá/elkövetővé válást elhárítsuk, de nem önmagában. A „Szakemberek- szakmaiság, probléma megoldási kapacitás”, mint erősség előfeltétele az összes veszély elhárításának.

- Melyik gyengeségünk akadályoz bennünket a veszély elhárításában?

A minőségi munkahelyek hiánya jelentősen akadályozza a külföld elszívó hatásának mérséklését. A meglévő szolgáltatások koordinációjának hiánya az áldozattá válás, elkövetővé válás veszélyének elhárítását is és a jövő tervezhetőségének, a jövőkép kialakulását is akadályozza.

Elvárásokhoz igazított záró értékelés

Ötödik fókuszcsoport 2016.10.05. délelőtt <i>Intézmények</i>					
Sorszám	Elvárások	Mennyire felel meg egy fókuszcsoport által nyújtott lehetőségeknek			Megítélés ☺ ☹ ☹
		Teljesen	Részben	Egyáltalán nem	
1.	Mások véleményének megismerése		X		☺
2.	13-22 évesek bevonása			X	☺
3.	Új/más szempontok	X			☺
4.	Következő fejlesztési időszakban mi várható		X		☺ ☹
5.	Mi lesz ebből			X	☺
6.	A koncepció ne az íróasztalnak készüljön			X	☺
7.	Kapcsolatépítés		X		☺
8.	Induljon el a közös munka koncepció-stratégia-cselekvési terv	X			☹
9.	Szakmai anyag-> gyakorlat	X			☺
10.	Mi lesz ebből			X	☺
11.	Tapasztalatszerzés		X		☺
12.	Közös célok a fiatalokért		X		☺
13.	Nemzetiségi szempont	X			☺
14.	Jó munkakörülmények	X			☺
15.	A kutatás adatainak árnyalása	X			☺
16.	Új szempontok megjelenítése	X			☺
17.	Mi lesz ebből			X	☺

Összegezve:

- A tervezett inputokat, mennyiségi és minőségi szempontból egyaránt megfelelően szolgáltatta ez a fókuszcsoportos interjú.
- A kezdetekkor megfogalmazott elvárások, hét esetben teljesen, további öt esetben részben megfeleltek egy fókuszcsoport által nyújtott lehetőségeknek.
- A szubjektív tetszési/teljes megelégedettségi arány csaknem 100%-os volt. Ketten adtak semleges jelet, ebből az egyik a saját elvárását ítélte túlzónak, azonban az elvégzett munkára egy plusz mosolygós jelet is adott.

Javaslatok az interjúk alapján

Tapasztalatok, melyek Szombathely MJV ifjúsággal foglalkozó szervezeteinek fejlesztését támogatják

- Feltehetőleg a proaktív kliens felkeresés, a szolgáltatás ismertetése, népszerűsítése sokkal szélesebb spektrumát érhetné el a fiataloknak
- Ugyancsak összetett probléma az ifjúsággal foglalkozók és az ifjúság érdektelensége
- A pedagógusok úgy látták, nincs idő a diák önkormányzati munkára,
- Ha a szombathelyi ifjúsági szolgáltatások horizontális kommunikációját, szervezeti dilemmáit sikerül orvosolni részben a közösségi terek jobb kihasználásával, akkor van csak esély az érdektelenséggel való megküzdésre, amely befolyásolni képes a fiatalok közösségi aktivitásának hiányát
- Széles középiskolai paletta, a városi diák önkormányzat léte jelentősen segítheti a Diák Önkormányzatiság működésének fejlesztését, egy átfogó szervezetfejlesztési tevékenységbe ágyazva
- A nehéz életkezdés és pedagógus érdektelenség veszélyéhez kapcsolható erősség ebben a csoportban nem fogalmazódott meg.
- A nagyon eltérő profilú szervezetek képviselői egységes igényként fogalmazták meg az ilyen találkozók szükségességét és a közösségiség erősítését, amely olyan tereket teremt, melyek a kötetlen együttlét helyszínei lehetnek, ám van alkalom arra, hogy értéket közvetítve az egyén számára a valahova tartozás lehetőségét is felvillantssa.
- Egyszerre van szó intézményi keretek bővítéséről, és ehhez kapcsolódóan egy új szolgáltatási paradigma megteremtéséről is. Ennek az új szakmaiságnak orvosolni kellene a motiváció hiányát, mert az megbízhatatlanságot eredményez, és visszahatásként elhasználja a rendszerben dolgozókat.
- A szakember hiány komoly gát lehet, mert ez nem elsősorban mennyiségi, hanem minőségi kérdés, olyan szakemberekre van szükség, akik folyamatos önképzéssel tudják szinten tartani az aktuális kihívásokra való reagálás képességét
- A jó szakemberektől elvárhatók a jó motiválási módszerek, ez azért is különösen fontos, mert a hatékony közösség építés hiánya az érdektelenség (mint jelentős, általános gyengeség) elhárítását akadályozzák.

- Az értékválasztás problematikája, bár középiskolában már markánsan jelenik meg, de alapvetően, a kora gyermekkortól erősen ható szocializációs környezet, az intézmények dolgozói által képviselt és hitelesen közvetített értékek, valamint a média érték-közvetítése együttesen okozza, illetve kezelheti is. Az intézményi dolgozók által közvetített értékek, tudatos és következetes szervezet- és minőség fejlesztési tevékenység kapcsán optimalizálhatóak.
- A programok súlyozása a kollégiumokban igazándiból szervezési/módszertani kérdés, amivel megakadályozható az egymást kioltó programok futtatása, és ezzel minden nemű erőforrás szükségtelen pazarlása. A képzett és továbbképzett, egymással kommunikáló szakemberek hiányára is utalhat ez a probléma.

Tapasztalatok, melyek Szombathely MJV Középtávú Ifjúsági Koncepciójának elkészítését támogatják

Adalékok a helyzetelemzéshez:

- A motivált munkaerő egyre nagyobb hiánya
- Az életkezdés problémái (legfőképpen a lakhatás) és a munka életút elején alacsony bérek közti ellentmondás
- A célcsoport szempontjából elsősorban az érdektelenség és közösségi aktivitás hiánya került említésre
- Érdektelenséggel, és a virtuális világba való elmerüléssel
- A leghangsúlyosabb a már általános iskolában is tapasztalható túlterheltség, amelynek – az egyik résztvevő szerint - oka az oktatási reform ellentmondásosságában keresendő. Részben a kevés szabadidőnek is köszönhető, hogy a szabadidős sport jelentősége egyre csökken az általános iskolások közt.
- Az egyre csökkenő gyermekszám miatt az általános iskolák működésük vadhajtásaiként elősegíthetik a szegregációt
- Körvonalazódik, hogy a pedagógusok lelki egészségének fejlesztése előfeltétele nem csak a diákok közérzet-javításának, de bármilyen más, szervezetfejlesztési tevékenységnek is. A szocializációs feszültségek kezelésének gyengesége egyáltalán nem segíti sem a könnyebb életkezdetet, sem az elvándorlás csökkentését.

- Egyszerre érzékelhető a több generációs együttélés gyengülése (amely nemcsak generációkon túl mutató gyengülést, hanem az ennek a jelenségnek egy-egy generáción belüli dimenzióját is jelenti) és a közösségiség erősítése.
- Olyan tereket teremteni, melyek a kötetlen együttlét helyszínei lehetnek, ám van alkalom arra, hogy értéket közvetítve az egyén számára a valahova tartozás lehetőségét is felvillantsa.
- Szervezetek kompetenciáját meghaladó problémaként kezelték az elvándorlás problematikáját.
- A magas színvonalú középiskolai oktatásnak az a kontraproduktív hatása, melynek következményeként, ha az adott városban hiányos a felsőoktatási paletta, akkor a város fiataljai nagy számban mennek el előbb máshová tanulni, majd –nagy eséllyel- máshol kezdik meg felnőtt életüket.

Adalékok az értékek/elvek részhez

- A foglalkoztatók és felsőfokú oktatási intézmények szempontjából, az érvényesülés és értékteremtés, valamint önállóság és fejlesztés kifejezetten hangsúlyosak.
- Az általános iskolák szempontjából, az érvényesülés és értékteremtés, kifejezettebben hangsúlyos, míg a szolidaritás és felelősségvállalás a NIS-hez képest hátrébb sorolódott.
- A szervezetek új javaslatai (közösség és kötődés; otthonosság, nyitottság, valamint a példamutatás és fegyelem), inkább kommunikációs szempontból jelentős adalékok. A közösség és kötődés illetve az otthonosság, nyitottság része a *beágyazódás és részvétel* értékpárnak. A példamutatás és fegyelem pedig könnyen kapcsolható a *szolidaritás és felelősség* alapelveihez.
- A szervezetek szempontjából, az *érvényesülés és értékteremtés*, került az első helyre szemben a NIS harmadik helyével és másodikra a *beágyazódás és részvétel*, szemben a NIS első helyével
- A középiskolák szempontjából, az érvényesülés és értékteremtés, valamint a szubszidiaritás és transzparencia hangsúlyosak, míg a szolidaritás és felelősség csak az ötödik helyen hangsúlyos. Meg kell említeni, hogy ezen csoport esetében volt a NIS fontossági sorrendjétől a legmarkánsabb az eltérés.

Stratégiai irányok:

- A város értékeinek jobb megismertetésére üdvös lenne egy stratégia kidolgozása, amely lehetőséget biztosítana arra, hogy a külföldi „mennyország” alternatívájaként kínálja a várost.
- A múzeumok anyagi okok miatt nem elérhetőek a tanulók egy része számára, márpedig a múzeum pedagógia az, ami olyan élményszerű oktatást eredményezhet, amely képes részt tőnni az általános érdektelenség páncélján.
- Az idővel dinamikusan változó és mindig új és újabb kihívásokat hozó „társadalmi egyenlőtlenségek kezelésének kihívása” feltehetőleg az az elem, melynek a koncepcióban és a cselekvési tervben is hangsúlyosan, akár horizontális szempontként kell megjelennie.
- A nehéz életkezdés és pedagógus érdektelenség veszélyéhez kapcsolható erősség ebben a csoportban nem fogalmazódott meg, ami már túlmutat a szervezetfejlesztési kihívásokon, itt inkább a minőségfejlesztés erősödésétől várható lassú változás.
- Egyszerre van szó intézményi keretek bővítéséről, és ehhez kapcsolódóan egy új szolgáltatási paradigma megteremtéséről is. Ennek az új szakmaiságnak orvosolni kellene a motiváció hiányát, mert az megbízhatatlanságot eredményez, és visszahatásként elhasználja a rendszerben dolgozókat.
- A munkakultúra részévé kell(ene) válnia, hogy a döntés-előkészítő folyamat adminisztratív, formális elemei gyengüljenek és a sokkal inkább idő és energia igényes, többkörös egyeztetés és kompromisszum keresés domináljon.
- A gyermekek és fiatalok túlterheltsége nem csak az iskolán belüli magas óraszám, különórák, sport edzések szempontjából, hanem a középiskolába való bejutás/hazajutás idő/utazási terhe szempontjából is fontos. Ez valóban túlnyúlik az önkormányzatiság lehetőségein, hiszen a középiskolákhoz köthető mozgásteret a tanügyi reformokat követően az önkormányzatoknak alig maradt. A stratégia szintje azonban alkalmas terepe azoknak a hosszútávú céloknak, amelyekért a rendelkezésre álló eszközökkel (helyi jogszabály, tömegközlekedési menetrend racionalizálás, politikai lobbisták stb.) érdemes küzdeni.
- A drogok használata és a dohányzás középiskolások közt. Itt is olcsóbb lenne a „tűzoltásnál a megelőzés”, vagyis kora gyermekkortól lehet tanítani az egészségesebb választást, ki lehet alakítani, hogy az egészségesebb választás legyen a könnyebb választás, és meg lehet tanítani a potencióális veszélyek felismerését, illetve ezek csábítására a „nemet-mondani-tudást”. Többszörösen beigazolódott tény, hogy nem a dohányzás ellen érdemes, csak önmagában fellépni, hanem az egészségesebb életmód mellett kell hitelesen érvelni és követhető példákat is nyújtani.

- A széthulló osztályközösségek egyik okaként a túlzott mobil használatot jelölték meg. Nyilvánvaló, hogy ez inkább csak a tünete annak, hogy a „valódi személyes” kommunikáció nehézségeitől könnyen elfordulnak a „mintha-kommunikáció” egyik eszköze felé. Egyfelől a tudatos média használat, a személyes kommunikáció szabályai taníthatóak ugyan, de belső értékévé csak akkor válnak, ha van mód/felszín a gyakorlására és ebből a fiatalnak sikere/előnye is származik.
- A programok népszerűsítését támogató kommunikációs felszíneket, eszközöket érdemes alaposabban megvizsgálni.
- A Polgármesteri Hivatal támogatása segítheti akár a bérlakás program bővítését, akár a munkahelyteremtést, illetve ezen kezdeményezéseket célzó modellek kidolgozását, valamint az elvándorlás hatásait csökkentő ösztöndíjprogramok megtartását és továbbfejlesztését.
- Az „ingázó”, messzebről bejáró tanulók szabadidő kerete lényegesen kisebb, mint a helyben lakóké, ami jelentős gátja a partnerségi párbeszéd kialakulásának, mert itt előfeltétel a (rendszeres) szabadidő keret
- A szolgáltatások elérésének nehezítettsége, anyagi gátja, komoly tényezője annak, hogy megakadályozhassuk a közösségi kapcsolatok meggyengülését.
- A hiányos és rugalmatlan marketing többek között azt is akadályozza, hogy a fiatalok elvándorlásának veszélyét elháríthassuk/mérsékelhessük, hiszen a helyi lehetőségek hiányos ismerete is lehet az egyik háttér tényező.

Tapasztalatok, melyek Szombathely MJV Középtávú Ifjúsági Konceptiójához kapcsolódó 2017/18-as Cselekvési tervét támogatja

- A nyolcadik osztályban megkezdett pályaválasztási kampány önmagában nem hatékony
- Az együttműködő önkormányzat kulcs-szerepet játszhat a szombathelyi diákok (nem csak szombathelyi lakosok utazási, kulturális/sport intézmények, szolgáltatások igénybevételi lehetőségeinek optimalizálásában. Ennek technikai megvalósítása, keretbe foglalója lenne a „Szent Márton kártya” lehetőség.
- A nemzetközi kapcsolatok az ifjúsági intézmények között jó együttműködést segíthetik, az együttes, összehangolt partneri munka kialakításával, fenntartásával
- Életmód, fizikai aktivitás, közösségi lét
- Megfogalmazódott a horizontális kapcsolatteremtés és fenntartás igénye
- Cselekvési terv megfelelési kritériumaihoz adalék

- Összességében a cselekvési terv akciói :
 - szolgálják-e a humán erőforrás fejlesztést?
 - biztosítják-e az infrastrukturális háttér stabilitását,
 - biztosítják-e az infrastrukturális háttér kiszámíthatóságát
 - tartalmaz-e, a nem tanuló vagy dolgozó fiatalokhoz olyan elérési utakat, amely képes őket az ifjúsági „ellátó rendszer” részévé tenni?
 - Ezen belül van-e a munkaerőpiacra történő orientálási eleme?
 - Ezen belül van-e a kulturális szolgáltatások elérését segítő eleme?
 - van-e, a társadalmi egyenlőtlenségekből fakadó hátrányok kezelésével kapcsolatos eleme?
 - van-e, a társadalmi egyenlőtlenségekből fakadó hátrányok megelőzésével kapcsolatos eleme?
 - tartalmaz-e, kifejezetten a véleményformálás folyamatával kapcsolatban elméleti ismeretek átadását
 - gyakorlati, megtapasztalási lehetőségeket
- Az egyéni vélemények demokratikus közösségi véleménnyé formálódásának élményét
- Tartalmaz-e a cselekvési terv olyan akciókat/akció csoportokat,
 - melyek a pályaválasztást támogatják,
 - több korcsoportnál (akár az óvodától), egymásra épülő rendszerrel?
 - megtörténik-e a munkáltatók aktív bevonása ezen akciókba?
 - kapnak-e ehhez a pedagógusok (osztályfőnökök) módszertani támogatást?
- Melyek az életmóddal kapcsolatban
 - a fizikai aktivitást, állóképesség javulást célozzák?
 - valódi alternatívát nyújt a közösségi léthez, mintakövetéshez?
 - a károsító, függőséghez vezető magatartás mintákkal szemben alternatívát nyújt, követhető értéket közvetít?
 - az egészséget, mint értéket, eszközt és célt együtt kezeli
- Melyek a személyek és kultúrák közötti kommunikáció
 - megtanulására motiválnak
 - megtanulására alkalmasak
 - gyakorlására alkalmasak
- Az egyes akciók vonatkozásában
 - az előkészítés, megvalósítás, értékelés fázisai elkülöníthetőek?
 - megfelelő módszertannal tervezettek?

- megfelelő forrással tervezettek?
- Tartalmaz-e az adott akcióterve
 - célzott mozgósítási/motiválási tervet/módszereket?
 - a célcsoporthoz igazított kommunikációs tervet? (!Marketing!)
 - van-e részletes megvalósítási ütemterve? (monitorozás!)
 - van-e célrendszere?
 - elkülönülő rövid-, közép-, hosszú távú célok
 - koherensek-e a célok a koncepcióval?
 - van-e a célok megvalósulását mérő minőségi indikátora? (!értékelés!)
 - reális költségvetést
 - a megvalósítók szempontjából?
 - a bevonní kívánt célcsoport különböző szegmenseinek szempontjából (pl.: helyi lakos – ingázó)

Mellékletek

Az interjúk során használt feladatlapok

Jelenléti ívek